

Vergaderjaar 2024–2025

36 725 IX	Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2025 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)
-----------	--

Nr. 2	MEMORIE VAN TOELICHTING
-------	-------------------------

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVoorstel	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	5
2.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IxB	5
2.2	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXA	12
3	Beleidsartikelen Ministerie van Financiën (IxB)	14
	Artikel 1 Belastingen	14
	Artikel 2 Financiële markten	19
	Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector	23
	Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen	27
	Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen	31
	Artikel 6 Btw-compensatiefonds	34
	Artikel 9 Douane	35
	Artikel 13 Toeslagen	39
4	Beleidsartikelen Nationale Schuld (IXA)	43
	Artikel 11 Financiering staatsschuld	43
	Artikel 12 Kasbeheer	46
5	Niet-beleidsartikelen	48
	Artikel 8 Apparaat	48
	Artikel 10 Nog onverdeeld	50

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB);
2. de begrotingsstaat inzake de Nationale Schuld (IXA).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Financiën,

E. Heinen

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de ontwerpbegroting 2025 van het ministerie van Financiën (IXB) en Nationale Schuld (IXA).

In hoofdstuk 2 zijn de overzichten opgenomen met de belangrijkste mutaties; in paragraaf 2.1 voor artikel 1 t/m 13 van IXB en in paragraaf 2.2. voor artikel 11 en 12 van IXA.

Hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 bevatten per beleidsartikel een budgettaire tabel. Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) worden per artikel de (meerjarige) mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in de onderstaande (tabel 1) toegelicht. De toelichting op de mutatie van de belastingontvangsten is in de Voorjaarsnota opgenomen. Vanwege de staffel kan de som van de toegelichte mutaties afwijken van de totale mutaties op het artikel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXB

In onderstaande tabellen worden de belangrijkste suppletoire uitgaven- (tabel 2) en ontvangstenmutaties (tabel 3) weergegeven.

Tabel 2 Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)							
	Art.	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030
Vastgestelde begroting 2025 incl. amendementen		27.626.425	28.773.238	11.009.747	9.990.674	10.037.267	
Belangrijkste suppletoire mutaties							
1) Uitvoeringskosten aanvullend herstel box 3	1	45.000	50.000	0	0	0	
2) Inzage Fiscaal Dossier (IFD)	1	15.705	8.865	0	0	0	
3) Belasting- en invorderingsrente	1, 9	92.120	73.045	70.395	76.657	75.676	
4) Naleving sancties	1, 9	3.829	3.400	26.522	26.522	26.522	
5) Reservering TenneT	3	3.000.000	0	0	0	0	
6) Update verliesraming EIB-EGF	4	33.841	16.793	- 2.077	0	0	
7) Wereldbank	4	0	0	0	0	95.028	
8) Kasschuif Wereldbank	4	329.438	- 329.438	0	0	0	
9) Btw-compensatiefonds (BCF)	6	15.979	5.854	6.239	5.406	3.593	
10) Kasschuiven scan & detectie	9	- 20.118	11.700	0	8.418	0	
11) Eindejaarsmarge	10	19.487	0	0	0	0	
12) Loon- en prijsbijstelling	10	235.608	215.086	206.352	196.854	195.893	
13) Toeslagen Herstel	13	289.044	444.592	19.643	7.635	0	
14) Kasschuiven Toeslagen Herstel	13	- 892.479	- 60.448	590.547	362.380	0	
15) Doorverdeling (apparatuur)taakstellingen	div	0	0	0	0	0	
a. Taakstellingen totaal (hoofdlijnenakkoord (HLA) en Onderwijsbegroting)	div	37.821	57.444	70.122	83.878	93.281	
b.1 HLA: aandeel Belastingdienst	1	0	- 4.398	- 9.162	- 13.968	- 17.205	
b.2 HLA: aandeel Kerndepartement	8	0	- 14.198	- 21.119	- 28.745	- 32.949	
b.3 HLA: aandeel Douane	9	0	- 700	- 1.412	- 2.440	- 2.859	
b.4: HLA: aandeel Toeslagen	13	0	- 327	- 608	- 904	- 2.447	
c: Dekking voor maatregelenpakket OCW-begroting (amendement Bontebal c.s.)	1	- 37.821	- 37.821	- 37.821	- 37.821	- 37.821	
16) Overige kasschuiven	div	- 7.157	7.157	0	0	0	
17) Interdepartementale overboekingen	div	17.768	1.069	2.532	2.663	2.134	
18) Overige mutaties & extrapolatie	div	- 28.320	- 19.965	22.316	17.961	12.090	10.321.853
Stand 1^e suppletoire begroting 2025		30.776.170	29.200.948	11.952.216	10.695.170	10.448.203	10.321.853

Toelichting

1. Uitvoeringskosten aanvullend herstel box 3

Vanaf de Aanvullende Post wordt € 45 mln. voor 2025 en € 50 mln. voor 2026 overgeheveld naar de Belastingdienst ten behoeve van de uitvoeringskosten van het aanvullend herstel van box 3. Het gaat hierbij om een gedeelte van de uitvoeringskosten, die gemoeid zijn met de [Wet tegenbe-
wijsregeling box 3](#).

2. Inzage Fiscaal Dossier (IFD)

Het amendement Omtzigt¹ voorziet in een recht op inzage in het eigen fiscale dossier. Ten behoeve van de uitvoering hiervan wordt € 25 mln. gereserveerd. Het amendement is gericht op het voldoen aan artikel 66a van het Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR), dat op 31 december 2025 van kracht wordt. In de Kamerbrief van 20 januari jl. is de Kamer geïnformeerd over het proces van de uitvoering van het amendement en de budgettaire consequenties².

3. Belasting- en invorderingsrente

De raming van de belasting- en invorderingsrente wordt geactualiseerd naar aanleiding van de nieuwe raming van de korte rente uit het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB) en de realisatiecijfers uit 2024. Verder wordt er in 2025 € 23 mln. aan rentevergoedingen geraamd in verband met het dossier Sondervermögen (waarin de Hoge Raad heeft bepaald dat een Duits fonds geen buitenlands belastingplichtige is in Nederland).

4. Naleving sancties

Om de sanctienaleving in Nederland te continueren en verder te versterken, worden extra middelen voor de uitvoering van sanctiemaatregelen beschikbaar gesteld. Voor Financiën betreft dit structurele middelen voor het continueren van de inzet van Douane en FIOD. De kosten bedragen structureel € 26,5 mln. Voor de begrotingswijziging omtrent naleving sancties ontvangt uw Kamer de onderbouwing conform de werkwijze Beleidskeuzes uitgelegd (CW3.1) voordat hierover wordt gestemd.

5. Reservering TenneT

In totaal is een reservering van € 7,3 mld. voor kapitaalstortingen in TenneT Duitsland opgenomen. Hiervan is € 3,0 mld. opgenomen op de Financiën-begroting, de overige € 4,3 mld. is op de Aanvullende Post gereserveerd. De gehele reservering moet worden gezien als een last resort maatregel, die zal worden gebruikt in het onverwachte geval dat de deelname van private investeerders niet voldoende is om de gehele kapitaalbehoefte in te vullen. Het kabinet acht een deelname van private investeerders in TenneT Duitsland de beste structurele oplossing voor het invullen van de kapitaalbehoefte van TenneT Duitsland.

6. Update verliesraming EIB-EGF

Het pan-Europees garantiefonds (EGF) van de European Investment Bank (EIB) is opgericht om de negatieve economische gevolgen van de coronacrisis te beperken. De allocatieperiode voor de producten in het fonds is afgelopen, waardoor het EGF nu in een fase zit waarin de garanties ingeroepen kunnen worden. Omdat de investeringen onder het garantiefonds een hoog risicoprofiel hebben, is een verliesraming opgenomen. De betalingen voor 2025 en 2026 vallen naar schatting hoger uit dan het eerder gereserveerde bedrag voor deze jaren. Dit komt doordat moeilijk te ramen is wanneer de verliezen zich precies voordoen en verliezen zich later voordoen vanwege een eerdere verlenging van het fonds. Het totale Nederlandse aandeel in de verliezen zal naar verwachting niet stijgen (blijft 20% van de totale garantie, verdeeld over de looptijd van het fonds).

¹ Kamerstukken II 2023-2024, [36 418, nr. 110](#)

² Kamerstukken II 2024-2025, [36 602, nr. 151](#)

7. Wereldbank

Dit betreft extra middelen ten gunste van de International Development Association (IDA) bijdrage aan de Wereldbank, overgeheveld vanuit de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp (BHO). De IDA bijdrage valt onder het ODA-budget.

8. Kasschuif Wereldbank

Dit betreft een aanpassing van het kasritme van de IDA bijdrage aan de Wereldbank. De geplande betalingen van € 329,4 mln. in 2026 worden al bijgedragen in 2025.

9. Btw-compensatiefonds (BCF)

Als gevolg van overhevelingen van budget van ministeries naar het gemeente- of provinciefonds wordt het geraamde btw-deel van dit budget in het BCF gestort (meerjarig € 37,2 mln.). Gemeentes en provincies kunnen de betaalde btw die verband houdt met de overhevelingen terugvragen bij het BCF. Een onder- of overschrijding bij het BCF komt ten laste of ten gunste van het gemeente- en provinciefonds.

10. Kasschuiven scan en detectie

Dit betreffen kasschuiven voor de aanschaf van scan- en detectiematerialen door Douane, als onderdeel van de vervangingsopgave van scan- en detectiemateriaal voor het realiseren van afbouw van het gebruik van elektronica uit landen met een offensief cyberprogramma.

11. Eindejaarsmarge

De eindejaarsmarge 2024 van € 19,5 mln. wordt toegevoegd aan de begroting van Financiën.

12. Loon- en prijsbijstelling

De tranche 2025 van de loon- en prijsbijstelling wordt toegevoegd aan de begroting van Financiën. Er wordt 50% van de prijsbijstelling tranche 2025 uitgekeerd. Tevens wordt de loonbijstelling op de budgetten voor externe inhuur niet uitgekeerd.

13. Toeslagen Herstel

De raming van de Hersteloperatie is herijkt op basis van actuele inzichten inzake aantallen, bedragen, nu adequaat geachte aannames en gekozen richting. Als gevolg van deze herijking worden € 289 mln. niet bestede middelen uit 2024 en middelen vanuit de Aanvullende Post (€ 471,9 mln.) toegevoegd aan de begroting. Deze middelen worden ingezet op het budget van personeel, opdrachten, bijdrage aan medeoverheden en (schade)vergoedingen in 2025, 2026, 2027 en 2028 (respectievelijk € 289 mln., € 444,6 mln., € 19,6 mln. en € 7,6 mln.). Dit budget dekt naast de apparaatsuitgaven van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) en opdrachten van Programma DG Herstel voornamelijk de uitgaven voor de brede ondersteuning door gemeenten, dwangsommen, emotioneel herstel en aanvullende schaderoutes. Een integraal overzicht van de financiële stand van zaken van de Hersteloperatie Toeslagen is te vinden in de bijlage Toeslagen Herstel van de Voorjaarsnota 2025. Voor de voortgang per compensatieregeling wordt verwezen naar de voortgangsrapportage Hersteloperatie Toeslagen³. Voor de begrotingswij-

³ [19e Voortgangsrapportage \(VGR\) Hersteloperatie Toeslagen, Kamerstukken II 2024-2025, 36 151, nr. AD](#)

ziging omtrent emotioneel herstel ontvangt uw Kamer de onderbouwing conform de werkwijze Beleidskeuzes uitgelegd (CW 3.1), voordat hierover wordt gestemd.

14. Kasschuiven Toeslagen Herstel

De raming van de Hersteloperatie is herijkt op basis van actuele inzichten in de ontwikkelingen binnen Toeslagen Herstel. Ten gevolge hiervan wordt er € 892,5 mln. uit 2025 en € 60,4 uit 2026 naar 2027 (€ 590,5 mln.) en 2028 (€ 362,4 mln.) geschoven, voornamelijk door een wijziging in het kasritme van de middelen ten behoeve van de compensatie van aanvullende schade.

15. Doorverdeling (apparaats)taakstellingen

Regel 15, a: taakstellingen totaal

Naar aanleiding van het hoofdlijnenakkoord (HLA) is een taakstelling op de apparaatsbudgetten van het ministerie van Financiën doorgevoerd oplopend tot € 71 mln. structureel. Hiervan is in de ontwerpbegroting 2025 reeds € 16 mln. structureel, zijnde de HLA-tranche 2025, doorverdeeld naar diverse onderdelen van het ministerie. De resterende taakstellingsreeks voor 2026-2029 en verder, € 55 mln. structureel, wordt in deze 1^e suppletoire begroting 2025 concreet verdeeld over de apparaatsbudgetten. Daarnaast is de Financiënbegroting met € 38 mln. structureel verlaagd als gevolg van het maatregelenpakket voor de OCW-begroting. Tezamen betekent dit dat in deze suppletoire begroting € 93 mln. aan taakstellingen wordt doorverdeeld. Dit is nader uitgesplitst en toegelicht in de regels b1 tot en met c (zie tabel en zie onder).

Regel 15, b1-b4: verdeling resterende HLA-taakstelling van € 55 mln.

Het ministerie van Financiën heeft ervoor gekozen om het zwaartepunt van de HLA-taakstelling te laten neerslaan bij het kerndepartement, en daarbinnen te bezuinigen op de materiële uitgaven, op overhead en – in lijn met het regeerprogramma – tevens het aantal ambtenaren op termijn te verlagen. Ook dragen de uitvoeringsDG's op verantwoorde wijze relatief beperkt bij aan het realiseren van de HLA-taakstelling, waarbij de publieke dienstverlening wordt ontzien.

Dit resulteert in de verdeling van genoemde resterende € 55 mln. over de organisatieonderdelen van Financiën, zoals in de regels b1 t/m b4 van tabel 2 weergegeven: kerndepartement: € 33 mln., de Belastingdienst: € 17 mln., Douane: € 3 mln. en Toeslagen € 2 mln. Voor het kerndepartement komt deze taakstelling neer op een daling van circa 10% van de beschikbare budgetten (inclusief de al in de Ontwerpbegroting 2025 verwerkte tranche 2025 betreft het circa 12%) voor de uitvoering komt het overeen met een daling van circa 0,6% van de budgetten (inclusief de al in de Ontwerpbegroting 2025 verwerkte tranche 2025 betreft dit circa 0,8%).

Regel 15, c: invulling korting maatregelenpakket OCW-begroting (amendement Bontebal c.s.)

Verschillende onderwijsbezuinigingen uit het hoofdlijnenakkoord zijn, naar aanleiding van het [amendement van het lid Bontenbal c.s.](#), teruggedraaid of verlaagd. De dekking voor het maatregelenpakket in dit amendement is verspreid over meerdere begrotingen. De begroting van Financiën wordt hierbij structureel verlaagd met € 38 mln.⁴ Dit wordt gedekt binnen nog niet verdeelde middelen binnen artikel 1 (Belastingen).

⁴ [Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën \(IXB\) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld \(IXA\) voor het jaar 2025 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Met deze doorverdelingen zijn de (resterende) taakstellingen concreet belegd bij de organisatieonderdelen van Financiën en resteert er geen nog te verdelen bedrag meer.

16. Overige kasschuiven

Op artikel 10 Nog onverdeeld vindt een kasschuif van € 6,1 mln. naar 2026 plaats binnen de gereserveerde middelen voor Informatiehuishouding op Orde. Daarnaast wordt € 1,1 mln. apparaatsbudget naar 2026 doorgeschoven ten behoeve van de vernieuwing van het Treasury Management System bij het Agentschap.

17. Interdepartementale overboekingen

Dit betreft verschillende overboekingen met andere begrotingen, bijvoorbeeld voor uitvoeringskosten voor de verkenningsfase voor een alternatief met betrekking tot de kinderopvangtoeslag (€ 4,5 mln. in 2025), extra werkzaamheden van Dienst Toeslagen (€ 5 mln. in 2025) en een bijdrage voor categoriemanagement (€ 5,4 mln. in 2025).

Tabel 3 Overzicht belangrijkste suppletoire niet-belastingontvangsten (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2025	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027	Ontvangsten 2028	Ontvangsten 2029	Ontvangsten 2030
Vastgestelde begroting 2025		3.658.166	4.426.019	4.665.294	4.581.884	4.561.018	
Belangrijkste suppletoire mutaties							
1) Incidentele vrijval middelen	1	15.000	15.000	0	0	0	
2) Belasting- en invorderingsrente	1, 9	125.082	94.567	116.075	122.923	137.240	
3) Dividendraming update	3	- 198.800	- 222.000	- 177.000	- 207.000	- 202.000	
4) Aanpassing renteontvangsten TenneT	3	- 115.134	- 158.882	- 12.911	0	0	
5) Premieontvangsten garantie TenneT	3	3.000	33.000	75.000	115.000	157.000	
6) Verkoop aandelen ABN AMRO	3	409.737	0	0	0	0	
7) Aflossing lening Griekenland	4	0	- 159.919	- 159.919	- 159.919	0	
8) Overige mutaties & extrapolatie	div	16.032	8.820	13.291	11.461	8.964	4.694.936
Stand 1^e suppletoire begroting 2025		3.913.083	4.036.605	4.519.830	4.464.349	4.662.222	4.694.936

Toelichting

1. Incidentele vrijval middelen

Dit betreft een meevaller (€ 30 mln. in totaal) die voortkomt uit de bijstelling van de raming van de niet-belastingontvangsten (boetes en schikkingen), deze meevaller wordt afgedragen aan het generale beeld.

2. Belasting- en invorderingsrente

De raming van de belasting- en invorderingsrente wordt geactualiseerd n.a.v. de nieuwe raming van de korte rente uit het CEP van het CPB en de realisatiecijfers uit 2024. De belasting- en invorderingsrente maakt onderdeel uit van het inkomstenkader.

3. Dividendraming update

De dividendraming van de niet-financiële staatsdeelnemingen wordt aangepast als gevolg van de huidige marktomstandigheden. Er worden per saldo hogere ontvangsten verwacht, onder meer de winst van Schiphol valt de komende jaren hoger uit dan was geraamd in de begroting. Wel is het dividenduitkeringspercentage van Schiphol verlaagd, om Schiphol een gezonde financiële positie te laten behouden, gegeven haar grote investeringsagenda.

Voor de financiële staatsdeelnemingen worden lagere ontvangsten verwacht, onder andere door de afbouw van het belang in ABN AMRO. Hierdoor wordt over minder aandelen dividend ontvangen.

Per saldo voor zowel de financiële als niet-financiële staatsdeelnemingen betreft het in 2025 een bijstelling naar beneden van circa € 199 mln.

4. Aanpassing renteontvangsten TenneT

De raming van de renteontvangsten op de lening aan TenneT wordt bijgesteld aan de hand van de meest recente inzichten ten aanzien van het betaalritme waarmee TenneT de rente op leningsfaciliteit voldoet en de hoogte van de rente.

5. Premieontvangsten garantie TenneT

De Staat ontvangt als garantieverstrekker garantiepremie voor het verstrekken van de garantie aan TenneT Nederland. De premie wordt betaald over alle schuld die TenneT nieuw heeft aangetrokken onder de garantie en wordt gelijkgesteld aan het verwachte financieringsvoordeel dat TenneT krijgt door het verstrekken van de garantie.

6. Verkoop aandelen ABN AMRO

De verwachte ontvangsten worden met € 409,7 mln. naar boven bijgesteld, als gevolg van de verkoopopbrengst door het lopende verkoopprogramma van aandelen ABN AMRO tot en met maart 2025.

7. Aflossing lening Griekenland

Na indiening van de begroting heeft Griekenland in 2024 een deel van de uitstaande leningen onder de Greek Loan Facility vervroegd afgelost (€ 479,8 mln.). Het totale bedrag staat gelijk aan de voorziene aflossing voor 2026, 2027 en 2028, waardoor in deze jaren niet zal worden afgelost.

2.2 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXA

In onderstaande tabellen worden de belangrijkste suppletoire uitgaven- (tabel 4) en ontvangstenmutaties (tabel 5) weergegeven.

Tabel 4 Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030
Vastgestelde begroting 2025		33.281.701	44.295.112	51.196.916	51.622.433	49.812.276	
Belangrijkste suppletoire mutaties							
1) Rente vaste schuld	11	- 637.000	- 1.066.000	- 1.076.000	- 1.083.000	- 1.221.000	
2) Rente vlottende schuld	11	81.000	467.000	571.000	615.000	684.000	
3) Aflossing vaste schuld	11	2.000	- 123.000	- 626.000	2.000	2.444.000	
4) Rente kasbeheer	12	- 484.599	- 337.049	- 202.415	- 159.417	12.336	
5) Overige mutaties & extrapolatie	div	0	2.065	910	0	0	50.968.797
Stand 1^e suppletoire begroting 2025		32.243.102	43.238.128	49.864.411	50.997.016	51.731.612	50.968.797

Toelichting

1. Rente vaste schuld

De rentelasten vaste schuld vallen naar verwachting lager uit met name als gevolg van het financieringsplan 2025 waarin is opgenomen dat er minder schuld wordt uitgegeven op de kapitaalmarkt. Daarentegen is er gerekend met hogere rentepercentages zoals die door het CPB zijn geraamd in het CEP. Hierdoor ontstaat per saldo een structurele meevaller van € 637 mln. in 2025 oplopend tot € 1,2 mld. in 2029.

2. Rente vlottende schuld

De raming van de rentelasten vlottende schuld valt per saldo hoger uit als gevolg van wijzigingen in de omvang van de kortlopende schuld en de hoogte van de korte rente. De korte rente is door het CPB lager geraamd in het CEP dan de rente waarmee in de ontwerpbegroting 2025 rekening is gehouden. Echter, doordat de omvang van de kortlopende schuld naar verwachting toeneemt, ontstaat een structurele tegenvaller van € 81 mln. in 2025 oplopend tot € 684 mln. in 2029.

3. Aflossing vaste schuld

Door de vervroegde aflossing van obligaties in 2024 zal in 2026 en 2027 minder afgelost worden (in totaal € 749 mln.). In 2029 neemt de aflossing van de vaste schuld met € 2,4 mld. toe als gevolg van de uitgifte van een nieuwe staatsobligatie.

4. Rente kasbeheer

De raming van de rentelasten kasbeheer daalt in 2025 met € 485 mln. ten opzichte van de ontwerpbegroting 2025 met name door de verwachting dat sociale fondsen minder middelen zullen aanhouden in de schatkist. Hierdoor ontstaat een meevaller van € 485 mln. in 2025 aflopend tot € 159 mln. in 2028.

Tabel 5 Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2025 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2025	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027	Ontvangsten 2028	Ontvangsten 2029	Ontvangsten 2030
Vastgestelde begroting 2025		84.307.569	109.782.052	83.197.411	82.524.062	80.316.093	
Belangrijkste suppletoire mutaties							
1) Uitgifte vaste schuld	11	- 29.084.000	- 10.172.000	2.511.000	- 1.743.000	- 5.329.000	
2) Mutatie vlottende schuld	11	28.203.000	0	0	0	0	
3) Rente kasbeheer	12	- 29.762	- 29.882	- 28.433	- 26.790	- 24.622	
4) Ontvangen aflossingen	12	- 939	- 3.154	- 5.451	- 26.111	- 47.740	
5) Mutaties in rekening courant en deposito	12	- 1.880.811	- 1.841.836	81.957	715.506	1.648.528	
6) Extrapolatie	div	0	0	0	0	0	79.005.244
Stand 1^e suppletoire begroting 2025		81.515.057	97.735.180	85.756.484	81.443.667	76.563.259	79.005.244

Toelichting

1. Uitgifte vaste schuld

De raming van de uitgifte vaste schuld is voor het lopende jaar met € 29,1 mld. naar beneden bijgesteld als gevolg van het financieringsplan 2025. Daarin is opgenomen dat de Nederlandse staat € 40 mld. aan staatsobligaties zal uitgegeven. Het financieringsplan geeft een beschrijving van de geschatte omvang en de totstandkoming van de financieringsbehoefte van de Nederlandse staat voor 2025 en een overzicht van de manier waarop het Agentschap van plan is deze in te vullen. Daarnaast is de raming van de uitgifte vaste schuld voor 2026, 2028 en 2029 naar beneden bijgesteld als gevolg van een lager geraamd kastekort. In 2027 wordt naar verwachting per saldo meer schuld uitgegeven door hogere uitgaven van de Rijksoverheid.

2. Mutatie vlottende schuld

De vlottende schuld neemt in 2025 naar verwachting toe met € 28,2 mld. als gevolg van het financieringsplan 2025 waarin is opgenomen dat er meer financiering wordt aangetrokken op de geldmarkt. Schommelingen in de financieringsbehoefte in een lopend begrotingsjaar worden zo veel mogelijk opgevangen op de geldmarkt.

3. Rente kasbeheer

De raming van de rentebaten kasbeheer is in de periode van 2025 tot en met 2029 lager dan geraamd bij de ontwerp-begroting 2025. Dit is het gevolg van het bijwerken van de realisatie van verstrekte leningen en de nieuwe rentestanden in de CEP-raming van het CPB.

5. Ontvangen aflossingen

Op basis van de actuele inzichten wordt verwacht dat de aflossingen op de leningen, die door de agentschappen en rechtspersonen met een wettelijke taak in het kader van schatkistbankieren worden afgesloten, in de periode van 2025 tot en met 2029 per saldo lager uitvallen dan eerder geraamd.

5. Mutaties in rekening courant en deposito

Uit de actualisatie van de raming van uitgaven en ontvangsten van sociale fondsen blijkt dat deze fondsen in 2025 en 2026 naar verwachting minder overtollige middelen zullen storten in de schatkist. Dit betekent dat de geraamde mutatie in het saldo op de rekeningen-courant en deposito's daalt ten opzichte van de ontwerp-begroting 2025. Voor de periode van 2027 tot en met 2029 is de verwachting dat de sociale fondsen meer middelen aanhouden in de schatkist.

3 Beleidsartikelen Ministerie van Financiën (IXB)

Artikel 1 Belastingen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Belastingen (bedragen x € 1.000)										
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	3.547.362	0	3.547.362	577.084	4.124.446	- 117.628	51.915	356.352	152.246	3.311.000
Uitgaven (1) + (2)	3.682.000	0	3.682.000	116.777	3.798.777	67.161	22.712	17.039	3.430	3.413.275
(1) Apparaatsuitgaven	3.605.884	0	3.605.884	9.981	3.615.865	- 13.398	- 54.906	- 57.163	- 61.811	3.277.127
Personele uitgaven	3.088.999	0	3.088.999	- 15.011	3.073.988	- 25.143	- 53.334	- 56.720	- 61.368	2.874.670
Eigen personeel	2.678.071	0	2.678.071	- 64.133	2.613.938	- 41.358	- 53.334	- 56.720	- 61.368	2.543.892
Inhuur externen	369.268	0	369.268	49.122	418.390	16.215	0	0	0	321.875
Overig personeel	41.660	0	41.660	0	41.660	0	0	0	0	8.903
Materiële uitgaven	516.885	0	516.885	24.992	541.877	11.745	- 1.572	- 443	- 443	402.457
ICT	37.503	0	37.503	12.391	49.894	58	58	0	0	30.907
Bijdrage aan SSO's	388.481	0	388.481	- 12.503	375.978	- 9.643	- 22.469	- 21.282	- 21.282	280.842
Overig materieel	90.901	0	90.901	25.104	116.005	21.330	20.839	20.839	20.839	90.708
(2) Programma- uitgaven	76.116	0	76.116	106.796	182.912	80.559	77.618	74.202	65.241	136.148
Garanties	181	0	181	0	181	0	0	0	0	181
Garantie procesrisico's	181	0	181	0	181	0	0	0	0	181
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	13.999	0	13.999	1.448	15.447	1.478	1.187	0	0	13.999
Waarderingskamer	2.489	0	2.489	0	2.489	0	0	0	0	2489
Kadaster	2.933	0	2.933	0	2.933	0	0	0	0	2933
Kamer van Koophandel	341	0	341	0	341	0	0	0	0	341
Overige bijdrage ZBO's/RWT's	8.236	0	8.236	1.448	9.684	1.478	1.187	0	0	8.236
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	3.387	0	3.387	48	3.435	0	0	0	0	3.387
Internationale Douaneraad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage overige (inter)nationale organisaties	3.387	0	3.387	48	3.435	0	0	0	0	3.387
Opdrachten	391.097	0	391.097	22.445	413.542	16.471	16.471	7.980	0	373.356
ICT opdrachten	330.721	0	330.721	22.445	353.166	16.471	16.471	7.980	0	305.900
Overige opdrachten	60.376	0	60.376	0	60.376	0	0	0	0	67.456
Bijdrage aan agentschappen	12.889	0	12.889	1.170	14.059	0	0	0	0	12.877

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Bijdrage Logius	4.287	0	4.287	0	4.287	0	0	0	0	4.275
Bijdrage overige agentschappen	8.602	0	8.602	1.170	9.772	0	0	0	0	8.602
(Schade)vergoeding	28.385	0	28.385	- 435	27.950	- 435	- 435	- 435	- 435	5.950
(Schade)vergoedingen	24.993	0	24.993	- 435	24.558	- 435	- 435	- 435	- 435	2.558
Vergoeding proceskosten	3.392	0	3.392	0	3.392	0	0	0	0	3.392
Rente	93.149	0	93.149	82.120	175.269	63.045	60.395	66.657	65.676	143.220
Belasting- en invorderingsrente	93.149	0	93.149	82.120	175.269	63.045	60.395	66.657	65.676	143.220
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	- 466.971	0	- 466.971	0	- 466.971	0	0	0	0	- 416.822
Toerekening uitgaven aan Douane	- 219.419	0	- 219.419	0	- 219.419	0	0	0	0	- 219.509
Toerekening uitgaven aan Toeslagen	- 247.552	0	- 247.552	0	- 247.552	0	0	0	0	- 197.313
Ontvangsten (3) + (4)	204.142.129	0	204.142.129	3.623.653	207.765.782	4.329.057	4.523.847	4.543.288	7.104.232	276.333.265
Programma- ontvangsten (3)	204.050.740	0	204.050.740	3.603.593	207.654.333	4.312.997	4.507.787	4.535.228	7.103.172	276.249.395
waarvan: Belastingontvangsten	202.574.477	0	202.574.477	3.475.511	206.049.988	4.215.430	4.403.712	4.424.305	6.977.932	274.849.173
Bekostiging	230.864	0	230.864	0	230.864	0	0	0	0	230.864
Doorbelasten kosten vervolging	230.864	0	230.864	0	230.864	0	0	0	0	230.864
Rente	1.006.758	0	1.006.758	113.082	1.119.840	82.567	104.075	110.923	125.240	930.717
Belasting- en invorderingsrente	1.006.758	0	1.006.758	113.082	1.119.840	82.567	104.075	110.923	125.240	930.717
Boetes en schikkingen	238.641	0	238.641	15.000	253.641	15.000	0	0	0	238.641
Ontvangsten boetes en schikkingen	238.641	0	238.641	15.000	253.641	15.000	0	0	0	238.641
Apparaatsontvangsten (4)	91.389	0	91.389	20.060	111.449	16.060	16.060	8.060	1.060	83.870

Tabel 7 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen € 1.000)

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1°suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	3.547.362	0	3.547.362	577.084	4.124.446	- 117.628	51.915	356.352	152.246	3.311.000
waarvan garantieverplichtingen	336	0	336	0	336	0	0	0	0	336
Garantie procesrisico's	336	0	336	0	336	0	0	0	0	336
waarvan overige verplichtingen	3.547.026	0	3.547.026	577.084	4.124.110	- 117.628	51.915	356.352	152.246	3.310.664

Tabel 8 Geschatte budgetflexibiliteit¹

	2025
juridisch verplicht	69,9%
bestuurlijk gebonden	4,9%
beleidsmatig gereserveerd	25,2%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0,0%

¹ De berekende budgetflexibiliteit heeft alleen betrekking op de programma-uitgaven

Toelichting

Budgetflexibiliteit

De uitgaven die in 2025 reeds zijn gedaan, zijn aangemerkt als juridisch verplicht. Inzake nog niet gerealiseerde uitgaven het volgende:

Uitgaven die vallen onder de rubriek «Rente» zijn voor 100% juridisch verplicht. Ze vloeien bijvoorbeeld voort uit de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr) en de Invorderingswet 1990 (rente-uitgaven). De programma-uitgaven die vallen onder de rubrieken «Bijdragen aan ZBO's/RWT's», «Bijdragen aan (inter)nationale organisaties» en «Bijdragen aan agentschappen» zijn voor 100% bestuurlijk gebonden verplichtingen voor zover zij niet door getekende contracten al juridisch verplicht zijn. De bijdrage aan de Waarderingskamer is voor 100% bestuurlijk gebonden op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ). Voor het Kadaster en de Kamer van Koophandel heeft de Belastingdienst samenwerkingsovereenkomsten voor gegevensuitwisseling die worden gebruikt bij de uitvoering van taken van de Belastingdienst. Ook bij de bijdragen aan Agentschappen en bijdragen aan Internationale organisaties geldt dat afspraken zijn gemaakt over de bijdragen en de dienstverlening, waardoor ook deze uitgaven als 100% bestuurlijk gebonden worden aangemerkt.

De overige programma-uitgaven betreffen met name de categorie «Opdrachten», waarvoor geldt dat deze gedeeltelijk als juridisch verplicht zijn aan te merken op het moment van het vaststellen van de begroting 2025. Hiervoor zijn dan bijvoorbeeld contracten gesloten ten behoeve van ICT en/of andere benodigde diensten voor de uitvoering van de primaire processen van de Belastingdienst. Voorbeelden hiervan zijn (verlenging van) licenties en onderhoudscontracten voor software en hardware. Een ander voorbeeld zijn de uitgaven voor papieren dienstverlening (brieven aan burgers en bedrijven). Over het algemeen geldt wel dat de niet-juridische verplichte uitgaven noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering van de primaire processen.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt meerjarig aangepast en in 2025 verhoogd met € 577 mln. Voor een deel zijn de mutaties in de verplichtingen gelijk aan de uitgavenmutaties. Waar de mutaties gelijk zijn aan de mutaties in de uitgaven wordt dit toegelicht onder «Uitgaven». Het verplichtingenbudget wordt verhoogd vanwege een herijking als gevolg van het extra kasbudget, afwijkend verplichtingenritme en onderhandelingen en besluitvorming betreffende meerjarige contracten. Een ophoging van het verplichtingenbudget is nodig voor het aangaan of verlengen van nieuwe contracten waarvoor al meerjarig kasbudget beschikbaar is. Dit is voornamelijk het geval bij Opdrachten (ICT en overig). Contracten zoals de aanbestedingen voor de modernisering van het systeem Omzetbelasting en modernisering

van het analytics platform, voor de internetverbinding van het overheidsdatacenter en voor de postbezorging zorgen naar verwachting voor een piek in 2025.

Uitgaven

Personele uitgaven

Het budget voor personele uitgaven van de Belastingdienst wordt per saldo verlaagd: € 15 mln. in 2025 en € 61 mln. structureel. De voornaamste reden is de bijdrage van € 38 mln. per jaar structureel vanaf 2025 ten behoeve van het terugdraaien of verlagen van verschillende onderwijsbezuinigingen uit het hoofdlijnenakkoord naar aanleiding van het [amendement van het lid Bontenbal c.s.](#) Daarnaast vallen de naar verwachting incidenteel niet benodigde middelen (€ 35 mln. in 2025 en € 26 mln. in 2026) vrij voor het generale beeld en draagt de Belastingdienst structureel € 17 mln. bij aan de rijksbrede taakstelling uit het hoofdlijnenakkoord (die reeds verwerkt was op artikel 8 Apparaat). In verband met het aanvullende herstel box 3 wordt vanaf de Aanvullende Post € 35 mln. voor 2025 en € 38 mln. voor 2026 toegevoegd aan het personeelsbudget van de Belastingdienst (het overige budget wordt toegevoegd aan het materieel budget). Het gaat hierbij om een gedeelte van de uitvoeringskosten die gemoeid zijn met de [Wet tegenbewijsregeling box 3](#). In 2025 en 2026 wordt cumulatief € 25 mln. geheralloceerd voor werkzaamheden in het kader van inzage in het fiscaal dossier.⁵ Daarnaast ontvangt de Belastingdienst budget voor werkzaamheden in opdracht van DG Toeslagen (€ 8 mln. in 2025) en de uitvoering van sanctiemaatregelen in opdracht van het ministerie van Buitenlandse Zaken (€ 4 mln. in 2025 en € 5 mln. structureel).

Materiële uitgaven

Het budget voor materiële uitgaven wordt incidenteel verhoogd met € 25 mln. in 2025 en structureel verlaagd met € 0,4 mln. In verband met het aanvullend herstel box 3 wordt vanaf de Aanvullende Post € 10 mln. voor 2025 en € 12 mln. voor 2026 toegevoegd aan het materieel budget van de Belastingdienst (het overige budget wordt toegevoegd aan het personeelsbudget). Daarnaast wordt er vanuit artikel 13 Toeslagen € 15 mln. in 2025 naar de Belastingdienst overgeheveld voor overheadskosten ten gevolge van de groei van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) .

Opdrachten

Het budget voor Opdrachten (ICT en overig) wordt incidenteel verhoogd met € 22 mln. in 2025. Dit heeft te maken met de kosten voor onder andere geleverde diensten door de Belastingdienst aan het overheidsdatacenter (ODC) en voor rijksbrede dienstverlening onder beheer van de Belastingdienst (zoals videobellen). Hiertegenover staan evenredige ontvangsten.

Rente

De uitgavenraming van de belasting- en invorderingsrente wordt geactualiseerd naar aanleiding van de nieuwe raming van de korte rente uit het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB) en de realisatiecijfers uit 2024. Verder wordt er in 2025 € 23 mln. aan rentevergoedingen geraamd in verband met het dossier Sondervermögen (waarin de Hoge Raad heeft bepaald dat een Duits fonds geen buitenlands belastingplichtige is in Nederland).

⁵ Kamerstukken II 2024-2025, [36 602](#), nr. 151

Ontvangsten

Rente

De ontvangstenraming van de belasting- en invorderingsrente wordt geactualiseerd n.a.v. de nieuwe raming van de korte rente uit het CEP van het CPB en de realisatiecijfers uit 2024.

Boetes en schikkingen

Op basis van de gerealiseerde boeteontvangsten in 2024, wordt de raming in 2025 en 2026 opwaarts bijgesteld.

Apparaatsontvangsten

De apparaatsontvangsten worden opwaarts bijgesteld (€ 20 mln. in 2025 en € 1 mln. structureel). In 2025 worden hogere ontvangsten verwacht voor onder andere geleverde diensten door de Belastingdienst aan het overheidsdatacenter (ODC) en voor rijksbrede dienstverlening onder beheer van de Belastingdienst (zoals videobellen). Hiertegenover staan evenredige uitgaven.

Belastingontvangsten

In de Voorjaarsnota 2025 worden de mutaties van de belastingontvangsten toegelicht. De aansluiting met de Voorjaarsnota en de bedragen in de begrotingstoelichting (artikel 1 Belastingen, tabel budgettaire gevolgen van beleid) ziet er als volgt uit:

Tabel 9 Belastingontvangsten (bedragen x € 1.000)					
	Ontwerpbe- groting 2025	ISB's	Vastgestelde begroting 2025 na ISB's (1)	Mutatie 1° suppletoire begroting (2)	Stand 1° suppletoire begroting 2025 (3) = (1+2)
Totaal belastingontvangsten	273.833.945	0	273.833.945	5.236.014	279.069.959
– /– Afdracht Gemeentefonds	44.896.000	0	44.896.000	1.359.633	46.255.633
– /– Afdracht Provinciefonds	3.552.438	0	3.552.438	226.511	3.778.949
– /– Afdracht BES-fonds	87.642	0	87.642	9.734	97.376
– /– Belastingontvangsten artikel 6 Btw- compensatiefonds	4.248.694	0	4.248.694	15.979	4.264.673
– /– Belastingontvangsten artikel 9 Douane	18.474.694	0	18.474.694	148.646	18.623.340
Belastingontvangsten artikel 1 Belastingen	202.574.477	0	202.574.477	3.475.511	206.049.988

Artikel 2 Financiële markten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Financiële markten (bedragen x € 1.000)										
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begrotings 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1 ^e suppletoire begroting (4)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	28.452	0	28.452	2.512	30.964	3.489	1.200	1.200	1.200	28.056
Uitgaven	28.452	0	28.452	2.665	31.117	3.489	1.200	1.200	1.200	28.056
Bekostiging	7.910	0	7.910	0	7.910	0	0	0	0	7.902
Accountantskamer	1.460	0	1.460	0	1.460	0	0	0	0	1.460
Muntcirculatie	5.115	0	5.115	0	5.115	0	0	0	0	5.107
IMVO convenanten	32	0	32	0	32	0	0	0	0	32
Overig	1.303	0	1.303	0	1.303	0	0	0	0	1.303
Opdrachten	8.156	0	8.156	1.190	9.346	3.489	1.200	1.200	1.200	7.735
Wijzer in geldzaken	1.634	0	1.634	0	1.634	1.455	0	0	0	179
Vakbekwaamheid	4.660	0	4.660	0	4.660	0	0	0	0	4.660
Uitvoeringskosten SRH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Schadeloosstelling SRH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Convertibiliteit Oekraïense hryvnia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoeringskosten omwisselen Oekraïense hryvnia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	1.862	0	1.862	1.190	3.052	2.034	1.200	1.200	1.200	2.896
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	11.095	0	11.095	1.475	12.570	0	0	0	0	11.068
Bijdrage AFM BES-toezicht	737	0	737	0	737	0	0	0	0	737
Bijdrage DNB toezicht en DGS BES	2.112	0	2.112	0	2.112	0	0	0	0	2.112
Bijdrage toezicht en handhaving MIF	488	0	488	– 330	158	0	0	0	0	488
Bijdrage PSD II	592	0	592	– 195	397	0	0	0	0	592
Bijdrage FEC	4.532	0	4.532	0	4.532	0	0	0	0	4.532
Overig	2.634	0	2.634	2.000	4.634	0	0	0	0	2.607
Storting/ onttrekking begrotingsreserve	625	0	625	0	625	0	0	0	0	625
Dotatie begrotingsreserve DGS BES	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dotatie begrotingsreserve NHT	625	0	625	0	625	0	0	0	0	625
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	666	0	666	0	666	0	0	0	0	726
IASB	441	0	441	0	441	0	0	0	0	441
(Caribbean) Financial Action Task Force	225	0	225	0	225	0	0	0	0	285
Ontvangsten	9.905	0	9.905	0	9.905	1.455	0	0	0	8.450
Bekostiging	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0	2.000
Ontvangsten muntwezen	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0	2.000

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begrotings 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Toename munten in circulatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	1.455	0	1.455	0	1.455	1.455	0	0	0	0
Wijzer in geldzaken	1.455	0	1.455	0	1.455	1.455	0	0	0	0
Convertibiliteit Oekraïense hryvnia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	6.450	0	6.450	0	6.450	0	0	0	0	6.450
Overig	6.450	0	6.450	0	6.450	0	0	0	0	6.450

Tabel 11 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begrotings 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	28.452	0	28.452	2.512	30.964	3.489	1.200	1.200	1.200	28.056
waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	– 153	– 153	0	0	0	0	0
Garantie SRF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Garantie WAKO (kernongevallen)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Garantie DGS BES	0	0	0	– 153	– 153	0	0	0	0	0
Garantie Stichting Waarborgfonds Motorverkeer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan overige verplichtingen</i>	<i>28.452</i>	<i>0</i>	<i>28.452</i>	<i>2.665</i>	<i>31.117</i>	<i>3.489</i>	<i>1.200</i>	<i>1.200</i>	<i>1.200</i>	<i>28.056</i>
Muntcirculatie	5.115	0	5.115	0	5.115	0	0	0	0	5.107
Vakbekwaamheid	4.660	0	4.660	0	4.660	0	0	0	0	4.660
Schadeloosstelling SRH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoeringskosten omwisselen Oekraïense hryvnia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage DNB toezicht en DGS BES	2.112	0	2.112	0	2.112	0	0	0	0	2.112
Bijdrage FEC	4.532	0	4.532	0	4.532	0	0	0	0	4.532
Overige betalingsverplichtingen	12.033	0	12.033	2.665	14.698	3.489	1.200	1.200	1.200	11.645

Tabel 12 Geschatte budgetflexibiliteit

	2025
juridisch verplicht	71,0%
bestuurlijk gebonden	14,1%
beleidsmatig gereserveerd	14,9%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0,0%

Toelichting

Budgetflexibiliteit

Van de uitgaven op artikel 2 is in 2025 71% juridisch verplicht. Deze verplichte uitgaven (€ 22,1 mln.) bestaan voor het grootste deel uit uitgaven voor vakbekwaamheid (€ 4,7 mln.), muntcirculatie (€ 5,1 mln.), de bijdrage aan het Financieel Expertise Centrum (FEC) (€ 4,5 mln.), de bijdragen

aan AFM en DNB voor het toezicht op de BES-eilanden (€ 2,8 mln.), de uitgaven inzake Wijzer in geldzaken (€ 1,6 mln.) en uitgaven omtrent de Accountantskamer (€ 1,5 mln.).

De juridisch verplichte uitgaven aan vakbekwaamheid betreffen de kosten van de centrale Wft-examinering. Het inhoudelijk beheer van de Wft-examinering is opgedragen aan het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD), terwijl het functionele en technische beheer is ondergebracht bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Uitgangspunt is dat de uitgaven worden gefinancierd uit de examengelden (leges) die worden afgedragen aan het ministerie (zie ontvangsten overig). De daaromtrent gemaakte afspraken zijn vastgelegd in een overeenkomst met het CDFD en een overeenkomst met de DUO.

De juridisch verplichte uitgaven vanwege de muntcirculatie komen voort uit de Muntwet, de afspraken met DNB en de afspraken in muntcontract voor circulatiemunten en het muntcontract voor verzamelaarsmunten van DNB met de Koninklijke Nederlandse Munt (KNM). De afspraken betreffen onder meer de te verstrekken vergoedingen vanwege:

- de productie van circulatiemunten (hieronder vallen niet de aanschafkosten van de circulatiemunten);
- de productie en distributie van munten die speciaal voor verzamelaars worden geslagen;
- het verzorgen van de geldsomloop voor zover deze uit munten bestaat;
- het fungeren als Nationaal Analysecentrum voor Munten.

De bestuurlijk gebonden uitgaven (14,1%) hebben met name betrekking op de uitvoeringstoets van het verbod op cashbetalingen van € 3.000 of meer. Tevens zien deze uitgaven op juridische kosten omtrent de zaak Conservatrix. De beleidsmatig gereserveerde uitgaven (14,9%) hebben betrekking op de implementatie en beheerskosten van de UBO-registers (Ultimate Beneficial Owners, uiteindelijke belanghebbenden).

Verplichtingen

Overige verplichtingen

Overige betalingsverplichtingen

De post overige betalingsverplichtingen is meerjarig bijgesteld. Zie ook de toelichtingen onder «Uitgaven» (Opdrachten - Overig en Bijdrage aan ZBO's/ RWT's - Overig).

Uitgaven

Opdrachten

Wijzer in geldzaken

De reeds gemaakte financieringsafspraken met de partners van Wijzer in geldzaken voor 2026 waren nog niet opgenomen bij de uitgaven en ontvangsten. Zodoende is de post met € 1,5 mln. bijgesteld voor 2026.

Overig

De post overig is meerjarig bijgesteld. Onder andere betreffen dit juridische kosten omtrent de zaak Conservatrix, bancaire kosten in Saba en kosten inzake bijstand voor vitale sectoren door het Nationale Cybersecurity Centrum (NCSC).

Bijdrage aan ZBO's/ RWT's

Overig

Door de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJEU) zijn eind 2022 de UBO-registers gesloten. Omdat nog niet alle Wwft-instellingen weer uittreksels uit het register kunnen opvragen, zijn de beschikbare middelen niet toereikend om de kosten voor beheer en ontwikkeling te kunnen dekken. Deze kosten bedragen € 2,0 mln. in 2025.

Ontvangsten

Opdrachten

Wijzer in geldzaken

Zie toelichting onder «Uitgaven».

Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector (bedragen x € 1.000)										
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begrotings- 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	19.975.561	0	19.975.561	54.966.460	74.942.021	- 300	- 300	- 300	- 300	109.874
Uitgaven	14.783.893	0	14.783.893	2.999.700	17.783.593	- 300	- 300	- 300	- 300	109.874
Garanties	20	0	20	0	20	0	0	0	0	20
Regeling	20	0	20	0	20	0	0	0	0	20
Bijzondere Financieringen										
Leningen	14.200.000	0	14.200.000	0	14.200.000	0	0	0	0	0
Lening TenneT	14.200.000	0	14.200.000	0	14.200.000	0	0	0	0	0
Opdrachten	4.704	0	4.704	0	4.704	0	0	0	0	4.985
Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	4.704	0	4.704	0	4.704	0	0	0	0	4.985
Opstart Invest International	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vermogensverschaffing/- onttrekking	574.000	0	574.000	3.000.000	3.574.000	0	0	0	0	100.000
Kapitaalinjectie TenneT	0	0	0	3.000.000	3.000.000	0	0	0	0	0
Aan-/verkoop vermogenstitels	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Afdrachten Staatsloterij	100.000	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0	100.000
Kapitaalinjectie Invest-NL	330.000	0	330.000	0	330.000	0	0	0	0	0
Kapitaalinjectie Invest International	144.000	0	144.000	0	144.000	0	0	0	0	0
Kapitaalinjectie regionale netbeheerders	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	5.169	0	5.169	- 300	4.869	- 300	- 300	- 300	- 300	4.869
NLFI	5.169	0	5.169	- 300	4.869	- 300	- 300	- 300	- 300	4.869
Ontvangsten	1.812.752	0	1.812.752	98.803	1.911.555	- 347.882	- 114.911	- 92.000	- 45.000	2.772.992
Garanties	1.000	0	1.000	3.000	4.000	33.000	75.000	115.000	157.000	189.000
Premieontvangsten garantie TenneT	0	0	0	3.000	3.000	33.000	75.000	115.000	157.000	188.000
Premieontvangsten garantie KLM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Premieontvangsten Gasunie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Premieontvangsten garantie FMO	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0	1.000
Leningen	743.252	0	743.252	- 115.134	628.118	- 158.882	- 12.911	0	0	1.632.492
Renteontvangsten lening KLM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aflossing lening KLM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Renteontvangsten lening TenneT	743.252	0	743.252	- 115.134	628.118	- 158.882	- 12.911	0	0	1.632.492

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begrotings 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Vermogensverschaffing/- onttrekking	1.064.000	0	1.064.000	210.937	1.274.937	- 222.000	- 177.000	- 207.000	- 202.000	947.000
Aan-/verkoop vermogenstitels	0	0	0	409.737	409.737	0	0	0	0	0
Afdrachten Staatsloterij	100.000	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0	100.000
Dividenden staatsdeelnemingen	964.000	0	964.000	- 198.800	765.200	- 222.000	- 177.000	- 207.000	- 202.000	847.000
Winstafdracht DNB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
waarvan: <i>Griekse inkomsten SMP</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
waarvan: <i>rente-inkomsten ESM</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	4.500	0	4.500	0	4.500	0	0	0	0	4.500
NLFI	4.500	0	4.500	0	4.500	0	0	0	0	4.500

Tabel 14 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begrotings 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	19.975.561	0	19.975.561	54.966.460	74.942.021	- 300	- 300	- 300	- 300	109.874
waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	51.966.760	51.966.760	0	0	0	0	0
Garanties en vrijwaringen staatsdeelnemingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Garantie FMO	0	0	0	- 33.240	- 33.240	0	0	0	0	0
Garantie TenneT	0	0	0	52.000.000	52.000.000	0	0	0	0	0
waarvan overige verplichtingen	19.975.561	0	19.975.561	2.999.700	22.975.261	- 300	- 300	- 300	- 300	109.874
Lening KLM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lening SRH	- 8.332	0	- 8.332	0	- 8.332	0	0	0	0	0
Lening TenneT	19.400.000	0	19.400.000	0	19.400.000	0	0	0	0	0
Kapitaalinjectie TenneT	0	0	0	3.000.000	3.000.000	0	0	0	0	0
Verwerving vermogenstitels	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Afdrachten Staatsloterij	100.000	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0	100.000
Kapitaalinjectie Invest-NL	330.000	0	330.000	0	330.000	0	0	0	0	0
Kapitaalinjectie Invest International	144.000	0	144.000	0	144.000	0	0	0	0	0
Kapitaalinjectie regionale netbeheerders	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige betalingsverplichtingen	9.893	0	9.893	- 300	9.593	- 300	- 300	- 300	- 300	9.874

Tabel 15 Geschatte budgetflexibiliteit

	2025
juridisch verplicht	82,0%
bestuurlijk gebonden	18,0%
beleidsmatig gereserveerd	0,0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0,0%

Toelichting

Budgetflexibiliteit

De uitgaven op artikel 3 zijn in 2025 voor 82% juridisch verplicht en voor 18% bestuurlijk gebonden. De juridisch verplichte uitgaven bestaan voornamelijk uit de lening aan TenneT, (een deel van) de kapitaalinjecties aan Invest-NL en de afdrachten Staatsloterij. De bestuurlijk gebonden uitgaven bestaan vooral uit de gereserveerde kapitaastorting TenneT en de kapitaalinjecties aan Invest International.

Kapitaalinjectie Invest International en Invest-NL

De kapitaalinjecties voor Invest International zijn bestuurlijk gebonden. Na goedkeuring van de concrete aanvragen voor de kapitaalinjecties door Invest International wordt de verplichting juridisch vastgelegd. De kapitaalinjecties voor Invest-NL zijn grotendeels juridisch verplicht. Voor beide instellingen geldt dat de kapitaalinjecties naar verwachting nodig zijn om hun activiteiten uit te voeren.

Afdrachten Staatsloterij

De afdrachten Staatsloterij (uitgaven en ontvangsten) zijn 100% juridisch verplicht op basis van de Wet op de Kansspelen (WOK).

Verplichtingen

Garantieverplichtingen

Garantie FMO

De uitstaande garantie (USD 16 mld.) wordt naar beneden bijgesteld met € 33,2 mln. aan de hand van de EUR-USD wisselkoers per 1 maart 2025. De garantie is in USD ten opzichte van de Rijksbegroting in EUR. Aangezien de koers van de euro ten opzichte van de dollar is gestegen, daalt de waarde van deze garantie.

Garantie TenneT

De financieringsbehoefte van TenneT Nederland werd voorheen ingevuld met een combinatie van eigen vermogen en vreemd vermogen (ofwel schuld). Door de grote investeringsagenda neemt de financieringsbehoefte fors toe. Om te zorgen dat TenneT Nederland deze investeringsopgave kan financieren, heeft het kabinet besloten een garantie af te geven. Daarmee kan TenneT Nederland leningen aantrekken met dezelfde kredietwaardigheid als de Nederlandse staat (AAA). Als gevolg hiervan kan TenneT Nederland meer en goedkoper schuld ophalen op de kapitaalmarkt. In 2025 bedraagt het schuldplafond van de garantie € 52 mld. Over de garantie zal de Staat jaarlijks premie ontvangen.

Verplichtingen en uitgaven

Overige verplichtingen

Kapitaalinjectie TenneT

In totaal is een reservering van € 7,3 mld. voor kapitaalstortingen in TenneT Duitsland opgenomen. Hiervan is € 3,0 mld. opgenomen op de Financiën-begroting, de overige € 4,3 mld. is op de Aanvullende Post gereserveerd. De gehele reservering moet worden gezien als een last resort maatregel, die zal worden gebruikt in het onverwachte geval dat de deelname van private investeerders niet voldoende is om de gehele kapitaalbehoefte

in te vullen. Het kabinet acht een deelname van private investeerders in TenneT Duitsland de beste structurele oplossing voor het invullen van de kapitaalbehoefte van TenneT Duitsland.

Ontvangsten

Garanties

Premieontvangsten TenneT

De Staat ontvangt als garantieverstrekker garantiepremie voor het verstrekken van de garantie aan TenneT Nederland. De premie wordt betaald over alle schuld die TenneT nieuw heeft aangetrokken onder de garantie en wordt gelijkgesteld aan het verwachte financieringsvoordeel dat TenneT krijgt door het verstrekken van de garantie.

Leningen

Renteontvangsten Lening TenneT

De raming van de renteontvangsten op de lening aan TenneT wordt bijgesteld aan de hand van de meest recente inzichten ten aanzien van het betaalritme waarmee TenneT de rente op leningsfaciliteit voldoet en de hoogte van de rente.

Vermogensverschaffing/-onttrekking

Aan-/verkoop vermogenstitels

De verwachte ontvangsten worden met € 409,7 mln. naar boven bijgesteld, als gevolg van de verkoopopbrengst door het lopende verkoopprogramma van aandelen ABN AMRO tot en met maart 2025.

Dividenden staatsdeelnemingen

De dividendraming van de niet-financiële staatsdeelnemingen wordt aangepast als gevolg van de huidige marktomstandigheden. Er worden per saldo hogere ontvangsten verwacht, onder meer de winst van Schiphol valt de komende jaren hoger uit dan was geraamd in de begroting. Wel is het dividenduitkeringspercentage van Schiphol verlaagd, om Schiphol een gezonde financiële positie te laten behouden, gegeven haar grote investeringsagenda.

Voor de financiële staatsdeelnemingen worden lagere ontvangsten verwacht, onder andere door de afbouw van het belang in ABN AMRO. Hierdoor wordt over minder aandelen dividend ontvangen.

Per saldo voor zowel de financiële als niet-financiële staatsdeelnemingen betreft het in 2025 een bijstelling naar beneden van circa € 199 mln.

Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Internationale financiële betrekkingen (bedragen x € 1.000)										
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° supplétoires supplétoires (4)	Stand 1° supplétoires supplétoires (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	2.584.933	0	2.584.933	6.543	2.591.476	- 1	92.694	75.371	63.236	2.129
Uitgaven	628.955	0	628.955	363.327	992.282	- 312.645	- 2.077	0	95.028	460.325
Garanties	7.559	0	7.559	33.841	41.400	16.793	- 2.077	0	0	0
EIB pan-Europees garantiefonds	7.559	0	7.559	33.841	41.400	16.793	- 2.077	0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	618.935	0	618.935	329.438	948.373	- 329.438	0	0	95.028	458.196
Multilaterale ontwikkelingsbanken en fondsen	1.519	0	1.519	0	1.519	0	0	0	0	19
Rentecompensatie ESM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wereldbank	323.080	0	323.080	329.438	652.518	- 329.438	0	0	95.028	458.177
EBRD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kapitaalinleg ESM	252.900	0	252.900	0	252.900	0	0	0	0	0
Bijdrage EU voor rente Oekraïne	41.436	0	41.436	0	41.436	0	0	0	0	0
Leningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teruggave winsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lening aan Oekraïne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	2.461	0	2.461	48	2.509	0	0	0	0	2.129
Technische assistentie	2.361	0	2.361	0	2.361	0	0	0	0	2.029
Overige opdrachten	100	0	100	48	148	0	0	0	0	100
Ontvangsten	67.620	0	67.620	- 9.193	58.427	- 169.722	- 165.254	- 161.819	1.474	247.766
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	3.733	0	3.733	0	3.733	0	0	0	0	2.965
Ontvangsten IFI's	3.733	0	3.733	0	3.733	0	0	0	0	2.965
Ontvangsten ESM Kapitaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen	63.887	0	63.887	- 9.193	54.694	- 169.722	- 165.254	- 161.819	1.474	244.801
Aflossing lening Griekenland	0	0	0	0	0	- 159.919	- 159.919	- 159.919	0	159.919
Renteontvangsten lening Griekenland	63.887	0	63.887	- 9.193	54.694	- 9.803	- 5.335	- 1.900	1.474	48.211
Aflossing lening Oekraïne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33.333
Renteontvangsten lening Oekraïne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.338

Tabel 17 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletoires begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	2.584.933	0	2.584.933	6.543	2.591.476	- 1	92.694	75.371	63.236	2.129
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen	1.364.000	0	1.364.000	43.067	1.407.067	0	0	0	0	0
Kredieten EU-betalingsbalanssteun	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Garantie aan DNB inzake IMF	0	0	0	57.124	57.124	0	0	0	0	0
ESM	1.364.000	0	1.364.000	0	1.364.000	0	0	0	0	0
EFSM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AIIB	0	0	0	- 1.678	- 1.678	0	0	0	0	0
EIB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wereldbank	0	0	0	- 12.379	- 12.379	0	0	0	0	0
SURE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EIB - pan-Europees garantiefonds	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NGEU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MFB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MFB Headroomgarantie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oekraïne faciliteit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	1.220.933	0	1.220.933	- 36.524	1.184.409	- 1	92.694	75.371	63.236	2.129
EIB - pan-Europees garantiefonds	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Multilaterale ontwikkelingsbanken en fondsen	1	0	1	- 1	0	- 1	- 1	- 1	- 1	0
Rentecompensatie ESM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wereldbank	965.571	0	965.571	- 36.571	929.000	0	92.695	75.372	63.237	0
EBRD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kapitaalinleg ESM	252.900	0	252.900	0	252.900	0	0	0	0	0
Bijdrage EU voor rente Oekraïne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teruggave winsten SMP/ANFA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lening aan Oekraïne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Technische assistentie kiesgroeplanden	2.361	0	2.361	0	2.361	0	0	0	0	2.029
Overige betalingsverplichtingen	100	0	100	48	148	0	0	0	0	100

Tabel 18 Geschatte budgetflexibiliteit

	2025
juridisch verplicht	99,7%
bestuurlijk gebonden	0,0%
beleidsmatig gereserveerd	0,3%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0,0%

Toelichting

Budgetflexibiliteit

In 2025 bedraagt het totaal aan juridisch verplichte uitgaven 99,7% van het totaal aan uitgaven. Het bestaat voornamelijk uit uitgaven op garanties en bijdragen aan internationale organisaties. De 0,3% bij beleidsmatig gereserveerd bestaat voornamelijk uit technische assistentie aan kiesgroeplanden waarvoor nog geen verplichting is aangegaan.

Verplichtingen

Garantieverplichtingen

Garantie aan DNB inzake IMF

De uitstaande garantie wordt met € 57,1 mln. bijgesteld op basis van de wisselkoers. De garantie is in SDR (Special Drawing Rights) ten opzichte van de Rijksbegroting in EUR.

Wereldbank - IBRD

De uitstaande garantie aan de International Bank for Reconstruction and Development (IBRD, onderdeel van de Wereldbank) wordt met € 12,4 mln. bijgesteld op basis van de wisselkoers. De garantie is in USD ten opzichte van de Rijksbegroting in EUR.

Overige verplichtingen

Wereldbank - IDA

Het verplichtingenbudget voor de International Development Association (IDA, onderdeel van de Wereldbank) wordt geactualiseerd op basis van de laatste ontwikkelingen. Zo wordt het budget in 2025 verlaagd en gelijk gesteld aan de toegezegde bijdrage aan IDA21 conform het onderhandelingsresultaat (€ 929 mln. op de FIN-begroting). Tevens wordt het verplichtingenbudget in 2027, 2028 en 2029 gelijk gesteld aan de resterende gereserveerde middelen voor toekomstige IDA-bijdragen.

Uitgaven

Garanties

EIB pan-Europees garantiefonds

De EIB heeft in 2020 het pan-Europees garantiefonds (EGF) opgericht om de negatieve economische gevolgen van de coronacrisis te beperken. De allocatieperiode voor de producten in het fonds is afgelopen, waardoor het EGF nu in een fase zit waarin de garanties ingeroepen kunnen worden. De uitgaven zullen verspreid plaatsvinden over enkele jaren, daarom is deze verliesraming opgenomen. De betalingen voor 2025 en 2026 vallen naar schatting hoger uit dan het eerder gereserveerde bedrag, met een bedrag van € 33,8 mln. en € 16,8 mln. Dit komt doordat moeilijk te ramen is wanneer de verliezen zich precies voordoen en verliezen zich later voordoen vanwege een eerdere verlenging van het fonds. Om dezelfde reden vielen de verliezen in 2023 lager en in 2024 hoger uit dan geraamd. De investeringen onder het garantiefonds houden een hoog risicoprofiel, Nederland acht het daarom waarschijnlijk dat de garantie ingeroepen zal worden. Ondanks deze aanpassing is de verwachting dat het totale Nederlandse aandeel in de verwachte verliezen niet zal stijgen (blijft 20% van de totale garantie, verdeeld over de looptijd van het fonds)⁶.

Wereldbank - IDA

Dit betreft een aanpassing van het kasritme van de IDA bijdrage aan de Wereldbank. De geplande betalingen van € 329,4 mln. in 2026 worden al bijgedragen in 2025. Tevens worden vanaf 2029 vanuit de begroting van BHO extra middelen overgeheveld ten gunste van de IDA-bijdrage. De IDA bijdrage valt onder het ODA-budget.

⁶ Deze verwachte verliezen zijn ook eerder gecommuniceerd aan de Tweede Kamer, [Kamerbrief Oprichting pan Europees garantiefonds \(EGF\) Europese Investeringsbank \(EIB\)](#)

Ontvangsten

Leningen

Aflossing lening Griekenland

In 2024 heeft Griekenland een deel van de uitstaande leningen onder de Greek Loan Facility vervroegd afgelost (€ 479,8 mln.). Het totale bedrag staat gelijk aan de voorziene aflossing voor 2026, 2027 en 2028, waardoor in deze jaren niet zal worden afgelost.

Renteontvangsten lening Griekenland

Op basis van de meest recente renteramingen van het Centraal Planbureau (CPB) en de bijstelling van de aflossing van de lening worden de verwachte renteontvangsten van de lening aan Griekenland bijgesteld.

Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 19 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen (bedragen x € 1.000)										
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1 ^{suppletoire} begroting (4)	Stand 1 ^o (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	10.086.158	0	10.086.158	12.586	10.098.744	5.396	4.016	4.016	4.016	10.090.827
Uitgaven	148.158	0	148.158	7.586	155.744	396	- 984	- 984	- 984	147.827
Opdrachten	19.386	0	19.386	2.586	21.972	1.396	16	16	16	20.033
Kostenvergoeding Atradius DSB	19.283	0	19.283	1.836	21.119	1.396	16	16	16	19.930
Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	750	750	0	0	0	0	0
Overige uitgaven	103	0	103	0	103	0	0	0	0	103
Garanties	57.000	0	57.000	6.000	63.000	0	0	0	0	57.000
Schade-uitkering EKV	57.000	0	57.000	0	57.000	0	0	0	0	57.000
Schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	6.000	6.000	0	0	0	0	0
Storting/ onttrekking begrotingsreserve	71.772	0	71.772	- 1.000	70.772	- 1.000	- 1.000	- 1.000	- 1.000	70.794
Mutatie begrotingsreserve EKV	71.772	0	71.772	- 1.000	70.772	- 1.000	- 1.000	- 1.000	- 1.000	70.794
Ontvangsten	131.458	0	131.458	3.836	135.294	- 4.604	- 5.984	- 5.984	- 5.984	99.505
Garanties	107.175	0	107.175	2.000	109.175	- 6.000	- 6.000	- 6.000	- 6.000	74.575
Premies EKV	70.244	0	70.244	0	70.244	0	0	0	0	70.244
Premies herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	7.000	7.000	0	0	0	0	0
Schaderestituties EKV voor 1999	26.743	0	26.743	0	26.743	0	0	0	0	0
Schaderestituties EKV vanaf 1999 tot 2019	1.528	0	1.528	- 1.000	528	- 1.000	- 1.000	- 1.000	- 1.000	550
Schaderestituties EKV na 2019	8.660	0	8.660	- 5.000	3.660	- 5.000	- 5.000	- 5.000	- 5.000	3.781
Schaderestituties herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	1.000	1.000	0	0	0	0	0
Storting/ onttrekking begrotingsreserve	24.283	0	24.283	1.836	26.119	1.396	16	16	16	24.930
Mutatie begrotingsreserve EKV	24.283	0	24.283	1.836	26.119	1.396	16	16	16	24.930

Tabel 20 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1°suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	10.086.158	0	10.086.158	12.586	10.098.744	5.396	4.016	4.016	4.016	10.090.827
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen	9.995.000	0	9.995.000	5.000	10.000.000	5.000	5.000	5.000	5.000	10.000.000
Herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Exportkrediet-verzekeringen	9.995.000	0	9.995.000	5.000	10.000.000	5.000	5.000	5.000	5.000	10.000.000
<i>waarvan:</i> <i>aangegane garantieverplichtingen</i>	<i>9.995.000</i>	<i>0</i>	<i>9.995.000</i>	<i>5.000</i>	<i>10.000.000</i>	<i>5.000</i>	<i>5.000</i>	<i>5.000</i>	<i>5.000</i>	<i>10.000.000</i>
<i>waarvan:</i> <i>vervallen garantieverplichtingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	91.158	0	91.158	7.586	98.744	396	- 984	- 984	- 984	90.827
Kostenvergoeding Atradius DSB	19.283	0	19.283	1.836	21.119	1.396	16	16	16	19.930
Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	750	750	0	0	0	0	0
Storting begrotingsreserve EKV	71.772	0	71.772	- 1.000	70.772	- 1.000	- 1.000	- 1.000	- 1.000	70.794
Schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	6.000	6.000	0	0	0	0	0
Overige betalingsverplichtingen	103	0	103	0	103	0	0	0	0	103

Tabel 21 Geschatte budgetflexibiliteit

	2025
juridisch verplicht	100%
bestuurlijk gebonden	0%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Toelichting

Budgetflexibiliteit

Opdrachten

Dit budget is 100% juridisch verplicht op basis van een overeenkomst met ADSB.

Garanties

Deze uitgaven zijn 100% juridisch verplicht, aangezien deze voortvloeien uit afgesloten exportkredietverzekeringen. Indien de verzekerde risico's zich materialiseren en aan alle verzekeringsvoorwaarden is voldaan, moet de Staat als verzekeraar tot uitkering overgaan.

Verplichtingen en uitgaven

Opdrachten

De reden van de toename van de uitvoeringskosten komt voornamelijk door het hoger uitvallen van de kostenvergoeding ADSB en kosten voor externe expertise. Deze uitvoeringskosten worden middels een desaldering gedekt uit de begrotingsreserve.

Garanties

De herverzekering leverancierskredieten betreft een coronamaatregel waarbij er door de Staat voorkomen werd dat de kortlopende kredietverlening in de private verzekeringssector stilviel. De tijdelijke regeling is per 1 juli 2021 beëindigd, echter kunnen uitgaven en ontvangsten nog langer doorlopen. Uit de nieuwe raming van ADSB blijkt dat ook in 2025 uitgaven voor de schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten worden verwacht, daarom wordt de raming aangepast (€ 6 mln.).

Ontvangsten

Garanties

Premies herverzekering leverancierskredieten

Zie ook de toelichting onder «Uitgaven - garanties». Uit de nieuwe raming van ADSB blijkt dat ook in 2025 premieontvangsten voor de schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten worden verwacht, daarom wordt de raming bijgesteld (€ 7 mln.).

Schaderestituties ekv

De ontvangsten vanuit de schaderestituties worden meerjarig naar beneden bijgesteld op basis van de laatste inzichten. Hier is niet direct één oorzaak te geven, voor meerdere landen is de raming aangepast doordat er nu meer inzicht is in de recuperatie-mogelijkheden.

Artikel 6 Btw-compensatiefonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 22 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 Btw-compensatiefonds (bedragen x € 1.000)										
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1 ^{ste} suppletoire begroting (4)	Stand 1 ^e (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	4.248.694	0	4.248.694	15.979	4.264.673	5.854	6.239	5.406	3.593	4.252.229
Uitgaven	4.248.694	0	4.248.694	15.979	4.264.673	5.854	6.239	5.406	3.593	4.252.229
Bijdrage aan medeoverheden	4.248.694	0	4.248.694	15.979	4.264.673	5.854	6.239	5.406	3.593	4.252.229
Bijdragen aan gemeenten	3.811.094	0	3.811.094	4.006	3.815.100	1.422	1.787	954	0	3.811.036
Bijdragen aan provincies	437.600	0	437.600	11.973	449.573	4.432	4.452	4.452	3.593	441.193
Ontvangsten	4.248.694	0	4.248.694	15.979	4.264.673	5.854	6.239	5.406	3.593	4.252.229

Tabel 23 Geschatte budgetflexibiliteit

	2025
juridisch verplicht	100%
bestuurlijk gebonden	0%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Toelichting

Budgetflexibiliteit

De bijdrage van het Rijk ter compensatie van de door decentrale overheden betaalde btw is opgenomen in de Wet op het Btw-compensatiefonds (BCF). De wet bevat de voorwaarden waarbinnen gemeenten en provincies kunnen claimen uit het BCF. Met ingang van 2015 is het BCF geplafonneerd.⁷ Dit plafond groeit jaarlijks mee met de uitkomst van de normeringssystematiek. Als minder geclaimd wordt uit het fonds dan het plafond, dan wordt de ruimte onder het plafond gestort in het Gemeente- en Provinciefonds. Als meer wordt geclaimd uit het fonds dan het plafond, dan wordt het bedrag boven het plafond teruggevorderd uit het Gemeente- en Provinciefonds. Hierdoor zijn het BCF en het Gemeente- en Provinciefonds communicerende vaten.

Verplichtingen, uitgaven en ontvangsten

Als gevolg van overhevelingen van budget van ministeries naar het gemeente- of provinciefonds wordt het geraamde btw-deel van de overheveling in het BCF gestort (meerjarig circa € 37,2 mln.). Gemeentes en provincies kunnen de betaalde btw die verband houdt met de overhevelingen terugvragen bij het BCF. De ontvangsten zijn gelijk aan de uitgaven omdat de terugbetaalde btw-bedragen tevens belastinginkomsten zijn. Een onder- of overschrijding bij het BCF komt ten laste of ten gunste van het gemeente- en provinciefonds.

⁷ Conform afspraken in het financieel akkoord uit 2013 tussen het Rijk en decentrale overheden, zie ook Kamerstukken II 2012-2013, 33 400 B, nr. 7.

Artikel 9 Douane

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 24 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 Douane (bedragen x € 1.000)										
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	837.396	0	837.396	- 3.432	833.964	20.728	38.948	47.009	39.155	915.593
Uitgaven (1) + (2)	837.396	0	837.396	- 3.432	833.964	20.728	38.948	47.009	39.155	915.593
(1) Apparaatsuitgaven	569.535	0	569.535	610	570.145	1.226	31.146	30.258	29.842	646.004
Personele uitgaven	564.366	0	564.366	783	565.149	922	29.862	28.956	28.540	580.521
Eigen personeel	544.020	0	544.020	783	544.803	922	29.862	28.956	28.540	575.091
Inhuur externen	19.676	0	19.676	0	19.676	0	0	0	0	5.200
Overig personeel	670	0	670	0	670	0	0	0	0	230
Materiële uitgaven	5.169	0	5.169	- 173	4.996	304	1.284	1.302	1.302	65.483
ICT	1.466	0	1.466	- 205	1.261	- 18	- 18	0	0	2.458
Bijdrage aan SSO's	- 322	0	- 322	322	0	322	322	322	322	38.939
Overig materieel	4.025	0	4.025	- 290	3.735	0	980	980	980	24.086
(2) Programma- uitgaven	267.861	0	267.861	- 4.042	263.819	19.502	7.802	16.751	9.313	269.589
Bekostiging	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bekostiging	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	1.488	0	1.488	0	1.488	0	0	0	0	1.488
Overige bijdrage ZBO's/RWT's	1.488	0	1.488	0	1.488	0	0	0	0	1.488
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	196	0	196	1.085	1.281	0	0	0	0	196
Wereld Douane Organisatie	196	0	196	0	196	0	0	0	0	196
Bijdragen vertragsrente EU	0	0	0	1.085	1.085	0	0	0	0	0
Bijdrage aan overige (inter)nationale organisaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	40.189	0	40.189	- 15.212	24.977	9.417	- 2.283	6.666	- 772	31.742
ICT opdrachten	17.150	0	17.150	- 3.445	13.705	- 1.471	- 1.471	- 980	0	8.682
Overige opdrachten	23.039	0	23.039	- 11.767	11.272	10.888	- 812	7.646	- 772	23.060
Bijdrage aan agentschappen	3.514	0	3.514	0	3.514	0	0	0	0	3.514
Bijdrage overige agentschappen	3.514	0	3.514	0	3.514	0	0	0	0	3.514
Rente	3.000	0	3.000	10.000	13.000	10.000	10.000	10.000	10.000	13.000

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1° suppletoire begroting (4)	Stand 1° suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Belasting- en invorderingsrente	3.000	0	3.000	10.000	13.000	10.000	10.000	10.000	10.000	13.000
(Schade)vergoeding	55	0	55	85	140	85	85	85	85	140
(Schade)vergoedingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vergoeding proceskosten	55	0	55	85	140	85	85	85	85	140
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	219.419	0	219.419	0	219.419	0	0	0	0	219.509
Toegerekende uitgaven van Belastingen	219.419	0	219.419	0	219.419	0	0	0	0	219.509
Ontvangsten (3) +(4)	18.485.399	0	18.485.399	160.646	18.646.045	130.734	184.821	259.231	341.410	21.649.972
Programma- ontvangsten (3)	18.484.794	0	18.484.794	160.646	18.645.440	130.734	184.821	259.231	341.410	21.649.972
waarvan: Belastingontvangsten	18.474.694	0	18.474.694	148.646	18.623.340	118.734	172.821	247.231	329.410	21.637.972
Bekostiging	500	0	500	0	500	0	0	0	0	0
Doorbelasten kosten vervolging	500	0	500	0	500	0	0	0	0	0
Rente	5.600	0	5.600	12.000	17.600	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Belasting- en invorderingsrente	5.600	0	5.600	12.000	17.600	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Boetes en schikkingen	4.000	0	4.000	0	4.000	0	0	0	0	0
Ontvangsten boetes en schikkingen	4.000	0	4.000	0	4.000	0	0	0	0	0
Apparaatontvangsten (4)	605	0	605	0	605	0	0	0	0	0

Tabel 25 Geschatte budgetflexibiliteit¹

	2025
juridisch verplicht	89%
bestuurlijk gebonden	0%
beleidsmatig gereserveerd	11%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

¹ De berekende budgetflexibiliteit heeft betrekking op de programma-uitgaven, waarbij de toegerekende uitgaven van Belastingen buiten beschouwing zijn gelaten.

Toelichting

Budgetflexibiliteit

Bijdrage aan ZBO's/RWT

De bijdrage aan ZBO's en RWT's zijn beleidsmatig gereserveerd.

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

Douane is verantwoordelijk voor de heffing en inning van de Traditionele Eigen Middelen (TEM, invoerrechten) en de tijdige terbeschikkingstelling van deze eigen middelen aan de Europese Commissie (EC). De heffing, inning en terbeschikkingstelling van TEM door de Nederlandse Douane zijn gebaseerd op wetgeving van de EU. De lidstaten hoeven bedragen niet ter beschikking van de EC te stellen als deze niet kunnen worden geïnd door redenen die niet aan hen te wijten zijn. De EC beoordeelt deze casussen en kan alsnog het verschuldigde TEM bedrag opeisen, inclusief progressieve verschuldigde vertragingsrente. De vertragingsrente is 100% juridisch verplicht.

Opdrachten

Voor de correcte toepassing van de douanewetgeving worden opdrachten gegeven om ICT-systemen aan te passen. In de Algemene Douanewet staan de toezichtstaken en bevoegdheden uitgewerkt. Voor de uitvoering van de Algemene Douanewet geeft Douane opdrachten voor de inkoop van Douane specifieke middelen, bijvoorbeeld speurhonden, detectiesystemen, werktuigen, meldkamervoorzieningen en laboratoria. De post ICT opdrachten is voor 100% juridisch verplicht en de post Overige opdrachten is voor 50% juridisch verplicht en voor de overige 50% beleidsmatig gereserveerd.

Bijdrage agentschappen

Dit betreft met name de bijdrage aan de Rijksrederij van Rijkswaterstaat en is 100% juridisch verplicht vanuit samenwerkingsovereenkomsten.

Verplichtingen en uitgaven

Personele uitgaven

De personele uitgaven voor 2025 zijn bijgesteld met € 0,8 mln. De meest belangrijke en relevante mutaties zijn:

- Er is budget toegekend voor het continueren van sanctiemaatregelen (vanaf 2027 € 21,6 mln. structureel).
- Douane moet nieuwe taken uitvoeren voor Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM). Op basis van de uitvoeringstoets zijn middelen toegevoegd. In 2025 gaat het om € 0,7 mln. en in 2026 om € 1,6 mln.
- In het kader van het Programma Stuur in Eigen Hand is de dienstverlening (o.a. facilitaire zaken en O&P) vanuit de Belastingdienst aan Douane in kaart gebracht en zijn de diensten van tarieven voorzien. De budgetten zijn overgeheveld vanuit artikel 1 belastingen aan artikel 9 Douane. Douane heeft de budgetten terug overgeheveld als vergoeding voor de dienstverlening, behalve het budget vanaf 2027 voor de O&P dienstverlening (€ 9,6 mln.) en budget voor 2030 voor CFD en F&MI (€ 12,3 mln. en € 3,3 mln.)
- De apparaatstaakstelling leidt in 2026 tot een bezuiniging op personele uitgaven van € 0,7 mln., oplopend naar € 2,9 mln. in 2030.

Opdrachten

De uitgaven aan opdrachten voor 2025 zijn bijgesteld met – € 15,2 mln. De meest belangrijke en relevante mutaties zijn:

- Er is € 11,7 mln. aan het budget van 2025 toegevoegd voor de aanschaf van scan-en detectiematerialen, dit is een CCEI-subsidie (Customs Control Equipment Instrument) welke vorig jaar is ontvangen.
- Van 2025 wordt in totaal € 20,1 mln. geschoven naar 2026 en 2028 op basis van de geplande uitgaven voor scan-en detectie materiaal.
- Vanuit het ministerie van Justitie & Veiligheid zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de inzet van drones en onderwaterdetectie in het kader van overkoepelende innovatieve initiatieven Mainportsaanpak (€ 1,1 mln.)
- Douane heeft budget beschikbaar gesteld aan de Belastingdienst (€ 6,3 mln.) voor aanschaf van uniformen, extra ontwikkelcapaciteit voor het Douaneaangiften Management Systeem (DMS), en het nieuwe systeem voor het Douane vervoerproces (Ermis).

Rente

De uitgavenraming van de belasting- en invorderingsrente wordt geactualiseerd naar aanleiding van de realisatiecijfers uit 2024.

Ontvangsten

Rente

De ontvangstenraming van de belasting- en invorderingsrente wordt geactualiseerd naar aanleiding van de realisatiecijfers uit 2024.

Belastingontvangsten

In de Voorjaarsnota 2025 worden de mutaties van de Belastingontvangsten toegelicht. Een specificatie van de Belastingontvangsten is te vinden onder de toelichting van artikel 1 Belastingen.

Artikel 13 Toeslagen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 26 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 Toeslagen (bedragen x € 1.000)										
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1 ^{ste} suppletoire begroting (4)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	2.661.086	0	2.661.086	- 619.082	2.042.004	387.351	613.307	372.755	1.197	361.973
Uitgaven (1) + (2)	2.821.655	0	2.821.655	- 619.082	2.202.573	387.351	613.307	372.755	1.197	361.973
(1) Apparaatsuitgaven	681.280	0	681.280	- 34.927	646.353	120.336	65.062	2.390	847	163.827
Personele uitgaven	662.999	0	662.999	- 40.601	622.398	114.534	63.312	1.390	- 153	158.246
Eigen personeel	250.933	0	250.933	23.736	274.669	95.700	61.112	1.790	247	144.511
Inhuur externen	410.911	0	410.911	- 64.337	346.574	18.834	2.200	- 400	- 400	12.580
Overig personeel	1.155	0	1.155	0	1.155	0	0	0	0	1.155
Materiële uitgaven	18.281	0	18.281	5.674	23.955	5.802	1.750	1.000	1.000	5.581
ICT	275	0	275	0	275	0	0	0	0	220
Bijdrage aan SSO's	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige materiële uitgaven	18.006	0	18.006	5.674	23.680	5.802	1.750	1.000	1.000	5.361
(2) Programma-uitgaven	2.140.375	0	2.140.375	- 584.155	1.556.220	267.015	548.245	370.365	350	198.146
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	106	0	106	0	106	0	0	0	0	106
Bijdrage overige ZBO's/RWT's	106	0	106	0	106	0	0	0	0	106
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	4.130	0	4.130	0	4.130	4.130	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	4.130	0	4.130	0	4.130	4.130	0	0	0	0
Opdrachten	74.801	0	74.801	7.744	82.545	29.157	0	0	0	127
ICT opdrachten	27	0	27	0	27	0	0	0	0	27
Overige opdrachten	74.774	0	74.774	7.744	82.518	29.157	0	0	0	100
Bijdrage aan medeoverheden	25.094	0	25.094	105.564	130.658	40.000	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	25.094	0	25.094	105.564	130.658	40.000	0	0	0	0
(Schade)vergoeding	1.786.692	0	1.786.692	- 697.463	1.089.229	193.728	548.245	370.365	350	600
Compensatie toeslagengedupeerden	1.338.568	0	1.338.568	- 1.068.965	269.603	- 483.383	- 333.718	11.660	0	0
Kwijtschelden private schulden	124.338	0	124.338	- 70.238	54.100	21.745	27.673	0	0	0
Herstelprogramma voor kinderen	118.000	0	118.000	- 4.482	113.518	- 19.040	5.170	0	0	0
Herstelregeling voor ex-partners	126.480	0	126.480	- 91.480	35.000	- 150.104	- 157.410	0	0	0
Herstelregeling voor gedupeerden andere toeslagen	28.800	0	28.800	- 11.520	17.280	11.360	160	0	0	0
Aanvullende schade	0	0	0	522.548	522.548	770.848	1.006.020	358.355	0	0
Overige (schade)vergoedingen	50.506	0	50.506	26.674	77.180	42.302	350	350	350	600
Subsidies	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0	0
Subsidie toeslagen herstel	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0	0

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1*suppletoire begroting (4)	Stand 1* (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	247.552	0	247.552	0	247.552	0	0	0	0	197.313
Toegerekende uitgaven van Belastingen	247.552	0	247.552	0	247.552	0	0	0	0	197.313
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Apparaatsontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma-ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 27 Geschatte budgetflexibiliteit

Geschatte budgetflexibiliteit

	2025
juridisch verplicht	95,0%
bestuurlijk gebonden	0,0%
beleidsmatig gereserveerd	5,0%

Toelichting

Budgetflexibiliteit

De programma-uitgaven zijn overwegend gerelateerd aan de compensatie voor de gedupeerden van de problemen bij toeslagen. Deze uitgaven zijn voor circa 95 % juridisch verplicht doordat regelingen zijn verankerd in wetgeving of anderszins bindende afspraken die contractueel zijn vastgelegd.

Verplichtingen en uitgaven

Personele uitgaven

De bijstelling van het budget voor personele uitgaven kent verschillende redenen. De belangrijkste zijn:

- De raming van de Hersteloperatie is herijkt op basis van de actuele inzichten in de ontwikkelingen binnen Toeslagen Herstel. Hiermee wordt het personeelsbudget bijgesteld vanuit de niet bestede middelen 2024, de Aanvullende Post en herschikkingen binnen artikel 13. Daarnaast wordt het kasritme in lijn gebracht met het verwachte moment van uitvoering, en is er sprake van meer bezetting door eigen personeel en minder gebruik van externe inhuur. Dit leidt netto tot een verlaging van personeelsbudget in 2025 (€ 35,1 mln.) en een verhoging in 2026 en 2027 (respectievelijk € 109,3 mln. en € 61,5 mln.).
- Er wordt vanuit artikel 10 Nog onverdeeld in 2026 incidenteel budget overgeheveld naar Dienst Toeslagen voor de implementatie van de nieuwe huisbank (€ 1,2 mln.) en modernisering van het IV-landschap (€ 2,0 mln.). Verder vindt er vanuit artikel 10 een budgetoverheveling plaats voor de eindejaarsmarge (€ 1,6 mln. in 2025) en de uitvoering voor Informatie Open Overheid (IOO) (€ 0,8 mln. in 2025 en € 0,6 mln. in 2026).
- Er wordt om verschillende oorzaken budget overgeheveld tussen artikel 13 Toeslagen en artikel 1 Belastingen. Ten eerste wordt er budget overgeheveld naar artikel 1 Belastingen als gevolg van werkzaamheden door ketenpartner CAP (Centrale Administratieve Processen) (€ 2,5 mln. in 2025, € 2,3 mln. in 2026), de voortzetting van de banenafsprak (€ 2,8 mln. in 2025) en dekking voor de overheadkosten bij de

Belastingdienst ten gevolge van de groei van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) (€ 14,6 mln. in 2025). Daarnaast wordt er € 1,4 mln. in 2025 overgeheveld naar artikel 13 Toeslagen ter correctie van het benodigde budget voor het extra Integratie Business Services (IBS) team bij de Belastingdienst.

- Ten behoeve van de uitvoeringskosten voor verbeterings- en vereenvoudigingsmaatregelen voor de huurtoeslag wordt er in 2025 netto € 0,7 mln. budget overgeheveld vanuit het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening naar artikel 13 Toeslagen. Deze overheveling naar artikel 13 Toeslagen loopt vanaf 2026 op tot netto € 2,5 mln. structureel. Verder wordt er vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in 2025 incidenteel € 4,5 mln. overgeheveld voor de verkenningsfase voor een alternatief met betrekking tot de kinderopvangtoeslag, en in 2025 incidenteel € 5,0 mln. voor incidentele extra werkzaamheden in de uitvoering van de kinderopvangtoeslag.

Opdrachten

Er vinden meerdere wijzigingen plaats op het budget van opdrachten:

- De niet bestede middelen 2024, de reservering op de Aanvullende Post en herschikkingen binnen artikel 13 worden ingezet om het budget van opdrachten te verhogen met € 18 mln. in 2025 en € 31,4 mln. in 2026, voornamelijk voor de uitvoering van het kwijtschelden van private schulden door Sociale Banken Nederland (SBN), de uitvoering van de doorbraakmethode door het Instituut voor Publieke Waarden (IPW) en de uitvoering van de ondersteuning aan ouders in het buitenland door Radar.
- Er vindt een budgetoverheveling van € 7,9 mln. plaats naar de Belastingdienst voor de uitvoering van werkzaamheden voor het aanmeldportaal van de aanvullende schaderoutes.
- Er wordt € 2,4 mln. in 2025 en € 2,3 mln. in 2026 overgeheveld naar het ministerie van Justitie en Veiligheid voor de uitvoering van het programma uithuisplaatsingen van gedupeerden.

Bijdrage aan medeoverheden

De niet bestede middelen 2024 en herschikkingen binnen artikel 13 worden ingezet voor de brede hulp door gemeenten aan de gedupeerden van de problemen met de kinderopvangtoeslag. Om de declaraties van de gemeenten over 2024 te kunnen voldoen is er in 2025 € 105,6 mln. budget beschikbaar gesteld. Daarnaast wordt er in 2026 € 40 mln. gebudgetteerd in afwachting van de declaraties van de gemeenten uit 2025.

(Schade)vergoeding

De raming van de Hersteloperatie is herijkt op basis van actuele inzichten in de ontwikkelingen binnen Toeslagen Herstel. Als gevolg van de herijking worden de begrote compensatie- en hersteluitgaven bijgesteld door middel van herschikkingen binnen het herstelbudget, de reservering op de Aanvullende Post, en niet bestede middelen 2024. Ook is het budget voor aanvullende schaderoutes vanuit compensatie toeslagengedupeerden herschikt naar haar eigen budgetplaats. Tot slot vindt er een wijziging plaats in het kasritme van de herstelmiddelen, voornamelijk door een wijziging in het kasritme van de middelen ten behoeve van de compensatie van aanvullende schade.

De bijstellingen leiden tot een verlaging van het herstelbudget op (schade)vergoedingen in 2025 (€ 697,8 mln.) en tot een verhoging in 2026, 2027 en 2028 (respectievelijk € 193,4 mln., € 547,9 mln. en € 370,0 mln.). De hieruit voortkomende vrije middelen voor (schade)vergoedingen zijn

herverdeeld over het budget voor de dwangsommen (€ 363,3 mln.) en de aanvullende schaderoutes (€ 68,3 mln.). Het integrale overzicht van de financiële stand van zaken van de Hersteloperatie Toeslagen is te vinden in de bijlagen van de Voorjaarsnota 2025. Voor de voortgang per compensatieregeling wordt verwezen naar de voortgangsrapportage Hersteloperatie Toeslagen⁸.

⁸ [19e Voortgangsrapportage \(VGR\) Hersteloperatie Toeslagen, Kamerstukken II 2024-2025, 36 151, nr. AD](#)

4 Beleidsartikelen Nationale Schuld (IXA)

Artikel 11 Financiering staatsschuld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 28 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 Financiering staatsschuld (bedragen x € 1 mln.)										
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begrotings- begroting (3)=(1)+(2)	Mutaties 1*suppletoire begroting (4)	Stand 1* 1*suppletoire (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	27.683	0	27.683	- 554	27.129	- 720	- 1.130	- 466	1.907	43.818
Uitgaven	27.683	0	27.683	- 554	27.129	- 720	- 1.130	- 466	1.907	43.818
Opdrachten	21	0	21	0	21	2	1	0	0	21
Overige kosten	21	0	21	0	21	2	1	0	0	21
Rente	7.713	0	7.713	- 556	7.157	- 599	- 505	- 468	- 537	15.062
Rente vaste schuld	6.565	0	6.565	- 637	5.928	- 1.066	- 1.076	- 1.083	- 1.221	13.358
Rente vlottende schuld	1.148	0	1.148	81	1.229	467	571	615	684	1.704
Voortijdige beëindiging schuld	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rente derivaten lang	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rente derivaten kort	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voortijdige beëindiging derivaten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen	19.949	0	19.949	2	19.951	- 123	- 626	2	2.444	28.735
Aflossing vaste schuld	19.949	0	19.949	2	19.951	- 123	- 626	2	2.444	28.735
Mutatie vlottende schuld	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	69.114	0	69.114	- 881	68.233	- 10.172	2.511	- 1.743	- 5.329	60.270
Rente	30	0	30	0	30	0	0	0	0	10
Rente vlottende schuld	30	0	30	0	30	0	0	0	0	10
Voortijdige beëindiging schuld	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rente derivaten lang	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voortijdige beëindiging derivaten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen	69.084	0	69.084	- 881	68.203	- 10.172	2.511	- 1.743	- 5.329	60.260
Uitgifte vaste schuld	69.084	0	69.084	- 29.084	40.000	- 10.172	2.511	- 1.743	- 5.329	60.260
Mutatie vlottende schuld	0	0	0	28.203	28.203	0	0	0	0	0

Tabel 29 Geschatte budgetflexibiliteit

	2025
juridisch verplicht	99,92%
bestuurlijk gebonden	0%
beleidsmatig gereserveerd	0,08%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Toelichting

Budgetflexibiliteit

De beleidsmatige ontvangsten en uitgaven met betrekking tot de algemene doelstelling bestaan uit renteontvangsten en -betalingen als gevolg van transacties op de geld- en de kapitaalmarkt. Omdat de verplichtingen voornamelijk voortvloeien uit de in het verleden opgebouwde schuld is de budgetflexibiliteit voor dit artikel zeer gering. De uitgaven zijn voor 99,92% als juridisch verplicht aan te merken. Enkele overige kosten (circa € 21,0 mln. structureel), zoals advieskosten en drukkosten, zijn niet juridisch verplicht.

Aangezien de (betalings)verplichtingen van de aangegane staatsschuld voortvloeien uit beleids- en bedrijfsvoeringsuitgaven die ten laste van andere begrotingen komen, heeft een verplichtingenbenadering (als begrotingsstelsel) voor de begroting van Nationale Schuld noch uit het oogpunt van budgettaire beheersing, noch uit het oogpunt van budgetrecht meerwaarde ten opzichte van het kasstelsel. Om die reden is in de Comptabiliteitswet 2016 bepaald dat voor de uitgaven ten laste van de begroting van Nationale Schuld de verplichtingen in een jaar gelijkgesteld mogen worden aan de uitgaven in dat jaar.

Verplichtingen en uitgaven

Rente

Rente vaste schuld

De rentelasten vaste schuld vallen naar verwachting lager uit met name als gevolg van het financieringsplan 2025 waarin is opgenomen dat er minder schuld wordt uitgegeven op de kapitaalmarkt. Daarentegen is er gerekend met hogere rentepercentages zoals die door het CPB zijn geraamd in het CEP. Hierdoor ontstaat per saldo een structurele meevaller van € 637 mln. in 2025 oplopend tot € 1,2 mld. in 2029.

Rente vlottende schuld

De raming van de rentelasten vlottende schuld valt per saldo hoger uit als gevolg van wijzigingen in de omvang van de kortlopende schuld en de hoogte van de korte rente. De korte rente is door het CPB lager geraamd in het CEP dan de rente waarmee in de ontwerpbegroting 2025 rekening is gehouden. Echter, doordat de omvang van de kortlopende schuld naar verwachting toeneemt, ontstaat een structurele tegenvaller van € 81 mln. in 2025 oplopend tot € 684 mln. in 2029.

Leningen

Aflossing vaste schuld

Door de vervroegde aflossing van obligaties in 2024 zal in 2026 en 2027 minder afgelost worden (in totaal € 749 mln.). In 2029 neemt de aflossing van de vaste schuld met € 2,4 mld. toe als gevolg van de uitgifte van een nieuwe staatsobligatie.

Ontvangsten

Leningen

Uitgifte vaste schuld

De raming van de uitgifte vaste schuld is voor het lopende jaar met € 29,1 mld. naar beneden bijgesteld als gevolg van het financieringsplan 2025. Daarin is opgenomen dat de Nederlandse staat € 40 mld. aan staatsobligaties zal uitgegeven. Het financieringsplan geeft een beschrijving van de geschatte omvang en de totstandkoming van de financieringsbehoefte van de Nederlandse staat voor 2025 en een overzicht van de manier waarop het Agentschap van plan is deze in te vullen. Daarnaast is de raming van de uitgifte vaste schuld voor 2026, 2028 en 2029 naar beneden bijgesteld als gevolg van een lager geraamd kastekort. In 2027 wordt naar verwachting per saldo meer schuld uitgegeven door hogere uitgaven van de Rijksoverheid.

Mutatie vlottende schuld

De vlottende schuld neemt in 2025 naar verwachting toe met € 28,2 mld. als gevolg van het financieringsplan 2025 waarin is opgenomen dat er meer financiering wordt aangetrokken op de geldmarkt. Schommelingen in de financieringsbehoefte in een lopend begrotingsjaar worden zo veel mogelijk opgevangen op de geldmarkt.

Artikel 12 Kasbeheer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 30 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 12 Kasbeheer (bedragen x € 1 mln.)										
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1 ^{ste} suppletoire begroting (4)	Stand 1 ^e (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	5.598	0	5.598	- 485	5.114	- 337	- 202	- 159	12	7.150
Uitgaven	5.598	0	5.598	- 485	5.114	- 337	- 202	- 159	12	7.150
Rente	2.898	0	2.898	- 485	2.414	- 337	- 202	- 159	12	4.450
Rente kasbeheer	2.898	0	2.898	- 485	2.414	- 337	- 202	- 159	12	4.450
Uitgaven bij voortijdige beëindiging (hoofdsom)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen	2.700	0	2.700	0	2.700	0	0	0	0	2.700
Verstrekte leningen	2.700	0	2.700	0	2.700	0	0	0	0	2.700
Mutaties in rekening-courant en deposito's	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties in rekening courant en deposito	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	15.194	0	15.194	- 1.912	13.282	- 1.875	48	663	1.576	18.735
Rente	193	0	193	- 30	163	- 30	- 28	- 27	- 25	400
Rente kasbeheer	193	0	193	- 30	163	- 30	- 28	- 27	- 25	400
Voortijdige beëindiging binnen kasbeheer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen	1.364	0	1.364	- 1	1.363	- 3	- 5	- 26	- 48	2.078
Ontvangen aflossingen	1.364	0	1.364	- 1	1.363	- 3	- 5	- 26	- 48	2.078
Mutaties in rekening-courant en deposito's	13.637	0	13.637	- 1.881	11.756	- 1.842	82	716	1.649	16.257
Mutaties in rekening courant en deposito's	13.637	0	13.637	- 1.881	11.756	- 1.842	82	716	1.649	16.257

Tabel 31 Geschatte budgetflexibiliteit

	2025
juridisch verplicht	100%
bestuurlijk gebonden	0%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Toelichting

Budgetflexibiliteit

De uitgaven en ontvangsten op dit artikel zijn voor 100% als juridisch verplicht aan te merken. Alle rentelasten en -baten zijn juridisch verplicht omdat deze volgen uit de leningen, deposito's en rekening-courant-tegoeden die deelnemers in de schatkist aanhouden. De andere uitgaven

en ontvangsten volgen ook uit de toename of afname van de middelen die door deelnemers in de schatkist worden aangehouden of uit de schatkist worden geleend.

Verplichtingen en uitgaven

Rente

Rente kasbeheer

De raming van de rentelasten kasbeheer daalt in de periode van 2025 tot en met 2028 ten opzichte van de ontwerpbegroting 2025 met name door de verwachting dat sociale fondsen minder middelen zullen aanhouden in de schatkist. Hierdoor ontstaat een meevaller van € 485 mln. in 2025 aflopend tot € 159 mln. in 2028.

Ontvangsten

Rente

Rente kasbeheer

De raming van de rentebaten kasbeheer is in de periode van 2025 tot en met 2029 lager dan geraamd bij de ontwerpbegroting 2025. Dit is het gevolg van het bijwerken van de realisatie van verstrekte leningen en de nieuwe rentestanden in de CEP-raming van het CPB.

Leningen

Ontvangen aflossingen

Op basis van de actuele inzichten wordt verwacht dat de aflossingen op de leningen, die door de agentschappen en rechtspersonen met een wettelijke taak in het kader van schatkistbankieren worden afgesloten, in de periode van 2025 tot en met 2029 per saldo lager uitvallen dan eerder geraamd.

Mutaties in rekening courant en deposito's

Mutaties in rekening courant en deposito's

Uit de actualisatie van de raming van uitgaven en ontvangsten van sociale fondsen blijkt dat deze fondsen in 2025 en 2026 naar verwachting minder overtollige middelen zullen storten in de schatkist. Dit betekent dat de geraamde mutatie in het saldo op de rekeningen-courant en deposito's daalt ten opzichte van de ontwerpbegroting 2025. Voor de periode van 2027 t/m 2029 is de verwachting dat de sociale fondsen meer middelen aanhouden in de schatkist.

5 Niet-beleidsartikelen

Artikel 8 Apparaat

Tabel 32 Apparaatsuitgaven (bedragen x € 1.000)										
Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begroting 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1 ^{ste} suppletoire begroting (4)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	431.251	2.000	433.251	24.124	457.375	18.994	29.434	36.938	40.323	378.898
Uitgaven	431.246	2.000	433.246	24.124	457.370	18.994	29.434	36.938	40.323	378.898
Personele uitgaven	287.425	2.000	289.425	3.508	292.933	- 4.978	1.340	5.829	6.597	244.305
Eigen personeel	272.815	2.000	274.815	- 3.002	271.813	- 6.965	- 773	3.493	4.112	233.463
Inhuur externen	13.698	0	13.698	6.510	20.208	1.878	1.950	2.119	2.246	9.724
Overig personeel	912	0	912	0	912	109	163	217	239	1.118
Materiële uitgaven	143.821	0	143.821	20.616	164.437	23.972	28.094	31.109	33.726	134.593
ICT	18.927	0	18.927	1.061	19.988	5.808	5.732	5.809	6.170	19.687
Bijdrage aan SSO's	45.636	0	45.636	5.970	51.606	8.404	10.616	12.879	13.784	51.731
Overig materieel	79.258	0	79.258	13.585	92.843	9.760	11.746	12.421	13.772	63.175
Ontvangsten	58.074	0	58.074	1.329	59.403	5.712	8.550	11.285	12.414	59.426
Apparaatontvangsten	58.074	0	58.074	1.329	59.403	5.712	8.550	11.285	12.414	59.426

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Personele uitgaven

- In 2025 is er € 3 mln. extra budget toegekend vanuit artikel 10 voor onder andere implementatiekosten van Programma Beter Samenwerken. In het programma Beter Samen Werken (BSW) werken vier departementen samen aan het verbeteren van de informatiehuishouding (IHH) door het vernieuwen van de ICT-ondersteuning.
- In de ontwerp-begroting 2025 is de HLA-taakstelling voor het departement tijdelijk op artikel 8 geplaatst (2026 en verder). Deze taakstelling is bij de 1e suppletoire begroting 2025 doorverdeeld naar artikel 1, 9 en 13. Het aandeel van het kerndepartement zelf in de HLA-taakstelling blijft op artikel 8 staan. Het effect van de taakstelling slaat neer op personele uitgaven, materiële uitgaven en ontvangsten. Zie tabel 2 «belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Eerste suppletoire begroting)» voor een overzicht van de HLA-taakstelling per artikel, inclusief kerndepartement.

Materiële uitgaven

- In 2025 zijn er bijdragen ontvangen voor de dekking van het tekort op de inkoopcontracten Categorie Vakkennis en Persoonlijke Ontwikkeling (VPO). Deze dekking komt vanuit de andere departementen en vanuit Financiën zelf (o.a. de Belastingdienst).

- Vanuit de vrije ruimte op artikel 10 is € 5,2 mln. structureel toegekend om het tekort te dekken bij de departementale ICT-uitgaven als gevolg van diverse ontwikkelingen op ICT-gebied, de marktwerking en SSO's. Er wordt tevens gewerkt aan een beheersingsmodel voor deze uitgaven.
- Op 1 oktober 2023 is de overgangperiode van het CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism) van start gegaan. Dit betreft een Europese verordening⁹. Hiervoor is respectievelijk € 5,0, € 2,9 en € 1,9 mln. beschikbaar gesteld op artikel 8 voor de jaren 2025, 2026 en 2027.

Ontvangsten

De ontvangsten van artikel 8 apparaat nemen in 2025 met € 1,3 mln. toe. Deze toename bestaat uit een aantal kleine ramingsbijstellingen binnen de apparaatsontvangsten.

Zoals in de Ontwerpbegroting toegelicht, bedroeg de resterende, nog door te verdelen HLA-taakstelling per saldo € 55 mln. structureel. Dit nog in te vullen bedrag bevatte een reeks aan de uitgavenkant en een reeks aan de ontvangstenkant, te weten € 12,4 mln. structureel. De per saldo € 55 mln. taakstelling wordt bij deze 1^e suppletoire begroting structureel ingevuld. Daarmee wordt ook de ontvangstencomponent van € 12,4 mln. verwerkt. Onderdeel Belangrijkste mutaties, Tabel 2, gaat nader in op de invulling en verdeling van de HLA-taakstelling van € 55 mln.

⁹ [Carbon Border Adjustment Mechanism \(CBAM\)](#)

Artikel 10 Nog onverdeeld

Tabel 33 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerp- begroting 2025 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB (2)	Vastge- stelde begrotings- 2025 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1*suppletoire begroting (4) (5)=(3)+(4)	Stand 1* begroting (5)	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Verplichtingen	51.797	- 37.821	13.976	242.101	256.077	236.682	233.990	225.433	228.294	292.494
Uitgaven	51.797	- 37.821	13.976	242.101	256.077	236.682	233.990	225.433	228.294	289.624
Nog te verdelen	51.797	- 37.821	13.976	242.101	256.077	236.682	233.990	225.433	228.294	289.624
Loonbijstelling programma	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Loonbijstelling apparaat	9.517	- 7.000	2.517	185.604	188.121	180.341	179.252	177.345	176.440	184.995
Prijsbijstelling apparaat	16.739	- 16.000	739	46.748	47.487	26.965	27.100	19.509	19.453	31.835
Onvoorzien programma	13.455	- 13.000	455	- 455	0	- 406	841	1.383	2.098	17.121
Onvoorzien apparaat	12.086	- 1.821	10.265	10.204	20.469	29.782	26.797	27.196	30.303	55.673
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Nog te verdelen

Loonbijstelling apparaat

Op dit instrument wordt de loonbijstelling 2025 voor de Financiënbegroting ontvangen (€ 188 mln. in 2025 en € 176 mln. structureel). De loonbijstelling wordt in het volgende begrotingsstuk doorverdeeld naar de beleidsartikelen en het apparaatsartikel. De naar verwachting niet bestede middelen in 2025 (€ 2,5 mln.) en 2026 (€ 2,6 mln.) vallen vrij voor het generale beeld.

Prijsbijstelling apparaat

De prijsbijstelling 2025 wordt toegevoegd aan de Financiënbegroting (€ 47 mln. in 2025 en € 19 mln. structureel). De prijsbijstelling wordt in het volgende begrotingsstuk doorverdeeld naar de beleidsartikelen en het apparaatsartikel. De naar verwachting niet bestede middelen in 2025 (€ 0,7 mln.) en 2026 (€ 5,1 mln.) vallen vrij voor het generale beeld.

Onvoorzien programma

Incidenteel worden middelen vanuit de voorziening fiscale uitvoeringskosten overgeheveld naar artikel 1 Belastingen en structureel wordt deze voorziening juist gevuld door besparingen op artikel 1 naar aanleiding van herijkingen van uitvoeringstoetsen, zoals bijvoorbeeld beperken giftenaftrek Vpb en geven uit vennootschap. De naar verwachting niet bestede middelen in 2025 (€ 0,2 mln.) en 2026 (€ 0,3 mln.) vallen vrij voor het generale beeld.

Onvoorzien apparaat

Per saldo wordt het budget verhoogd met € 10 mln. in 2025 en € 30 mln. structureel. De belangrijkste mutaties:

- In verband met het amendement Bontenbal c.s. ten behoeve van het terugdraaien of verlagen van verschillende onderwijsbezuinigingen uit het hoofdlijnenakkoord is artikel 10 tijdelijk structureel verlaagd met € 38 mln. Deze taakstelling wordt gedekt binnen artikel 1 (Belastingen). Er wordt daarom € 38 mln. per jaar van artikel 1 naar artikel 10 overgeheveld.
- De eindejaarsmarge 2024 van € 19 mln. wordt toegevoegd aan de Financiënbegroting. De eindejaarsmarge wordt tegelijkertijd volledig overgeheveld naar de verschillende beleidsartikelen en het apparaatsartikel.
- Een deel van de nog onverdeelde middelen wordt overgeheveld naar verschillende beleidsartikelen en het apparaatsartikel voor onder andere de doorontwikkeling van schatkistbankieren en de stijgende ICT-kosten van het kerndepartement (€ 10 mln. in 2025 en € 9 mln. structureel).
- In 2025 bevat de voorziening Informatiehuishouding op Orde een overschot en in 2026 is er naar verwachting een tekort. Er vindt daarom een kasschuif van € 6 mln. plaats van 2025 naar 2026. Deze middelen zijn met name ten behoeve van een Document Management Systeem.
- In het kader van Informatie Open Overheid (IOO) worden budgetten vanuit de voorziening Informatiehuishouding op Orde (volgend uit de kabinetsreactie Parlementaire ondervragingscommissie kinderopvang-toeslag (POK)) overgeheveld naar beleidsartikelen ten behoeve van de Belastingdienst, Douane en Toeslagen en het apparaatsartikel (€ 5 mln. in 2025 en € 3 mln. in 2026). Het betreft onder andere implementatiekosten van Programma Beter Samenwerken. In het programma Beter Samen Werken (BSW) werken vier departementen samen aan het verbeteren van de informatiehuishouding door het vernieuwen van de ICT-ondersteuning.
- De naar verwachting niet bestede middelen in 2025 (€ 2,9 mln.) vallen vrij voor het generale beeld.